ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4206 | 1899 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 25/6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 | ՇԱԲԱԹ | 5 ՌԱՄԱԶԱՆ 1317 | ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4206

درعلیه ده غلطه ده (آرهولك) غزته سی اداره خانه سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղրշ
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք
» » » վեցամսեայ 20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական բղդասարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅԵՐՈՒՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Դուրեան Եղիշէ եպիսկոպոսը պէտք չէ թողուլ որ Եգիպտոս երթայ. մե՛զի է Արմաշու Դպրեվանքին»։ Այս եղաւ թէ՛ Պատրիարքարանի շրջանակներուն եւ թէ՛ Պոլսոյ հայ ժողովրդեան զարգացեալ մասին տպաւորութիւնը՝ երբ Գահիրէի Դաւառական ժողովին հեռագիրը ծանոյց կիրակի օրուան ընտրութիւնը։

Մե՛զի է Արմաշու Դպրեվանքին։ Դուրեան ինք պիտի ըլլայ անշուշտ առաջինը այս բանը մտածողներուն մէջ։ Ինք հոգին է այդ հաստատութեան եւ դժուար է այսօր արժանաւոր յաջորդ մը գտնել իրեն, որ կարող ըլլայ հեղինակութեամբ վարելու Դպրեվանքը։

Կրտսերագոյնը տարիքով Թուրքիոյ բոլոր Հայ եպիսկոպոսներուն մէջ, այդ համեստ եկեղեցականը անդրանիկներէն է հմտութեամբ և արժանիքով։ Ասիկա ծանօթ է ամէնուն։ Իր նախկին աշակերտները, ու մանաւանդ ամէնէն արժանաւորները Արմաշականներուն, կամեցողին սիրով մը կապուած իրեն, ամէն առթիւ կը յիշեն իրենց ուսուցչին խորունկ միտքը, անկախ նկարագիրը, և յաճախ աշխատողի աննկուն կամքը, որ քիչերու մենաշնորհն է։

Իր վանական կեանքը տաժանք մը չէ իրեն համար, ինչպէս մեր վարդապետներէն շատերուն համար պիտի ըլլար։ Իր մատենադարանին մէջ փակուած, իր գիրքերուն, իր խուցիներուն խորը թաղուած, իր ուսումնասիրութեանց ջահելով այն ժամերը զորս դասախօսութիւնները և վանքին վարչական հոգերը չեն գրաւեր, Դուրեան միատիպարն է վանահայրի և ուսուցչի, և ազգը ատ հաւատքը ունի իր վրայ թէ այն նոր վարդապետները որոնք հետզհետէ պիտի երթան աճեցնել Արմաշականներուն թիւը, իր ափին մէջ խըմորուած, իրենց անդրանիկներուն արժանաւոր ընկերները պիտի ըլլան։

Հիմայ գաւառներէն այնքան խնդրանք կայ Արմաշականի որ իրենց Առաջնորդ կամ Առաջն. Տեղապահէն դժգոհ եղող գաւառացիները ամէն չաբթուան թղթատարով առատ աղաչըրանքներ կ'ընեն Արմաշականի՝ Խարբերդէն մինչեւ Դասթէմունի։ Սակայն գիտէք որ մատուցումը խնդրանքին չի համապատասխաներ, և Ս. Պատրիարքն ալ, որ այնքան կը սիրէ իր նախկին աշակերտներէն չլքապատուիլ, այսօր ոչ-Արմաշականներ ունի իր քով իբր հիւրընկալ կամ քարտուղար։ Մէկ Արմաշական կայ հիմայ Պոլիս, Մուշեղ վարդապետը, մեր համակրելի և տաղանդաւոր աշխատակիցը որ անհամբեր գարնան կը սպասէ իր վիճակը վերադառնալու։

Նոր Արմաշականներու պէտք ունինք ուրեմն, ինչպէս Արմաշականները պէտք ունին Ա. Մաշու Դպրեվանքին, և Ա. Մաշու Դպրեվանքն ալ Դուրեան Եղիշէ եպիսկոպոսին։

Եգիպտոսի Հայերը նկատողութեան պիտի առնեն անշուշտ այն կարեւոր դերը զոր Արմաշու Դպրեվանքը կոչուած է վարել Թուրքիոյ բոլոր թեմերուն կարող Առաջնորդներ հայթայթելու մասին։ Դուրեան Եղիշէ եպիսկոպոսէն զրկուելով, ատ գիտակցութիւնը պիտի ունենան թէ իրենց ընտրած Առաջնորդը զիրենք հովուելէ աւելի օգտակար գործ մը կը կատարէ։

Իրենց Առաջնորդութիւնը կըրնայ հրապուրիչ ըլլալ, և ախորժակը արել կարգ մը ուրիշ եկեղեցականներու, որոնք «Վասիլի ափերէն» հեռանալու համար Եգիպտոսի առաջնորդութեան պէս հասութաբեր և քիչ յոգնութիւն պատճառող պաշտօններ կը փնտռեն։ Սակայն Դուրեանի մը համար, որ կոչում մը ունի, որուն համար ամէն շահէ, ամէն պաշտօնէ վեր նպատակ մը գծուած է, կարեւորութենէ զուրկ է։ Բուրգերու աշխարհին հայ գաղութը բոլոր Թուրքիոյ Հայոց քով աներկբայ շատ պակաս կը կշռէ նժարին մէջ, և Դուրեան, իր արդի դիրքով, կ'աշխատի բոլոր Թուրքիոյ Հայոց համար։

ՍԱՏԱՆԱՅ ԲՌՆՈՂԸ

(ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Տղայութեանս վերջին տարիներուն մէջ կը յիշեմ տեսած ըլլալ տարօրինակ մարդ մը՝ որ յիշատակներու փունջով մը մը բաղկացած, աչքերուս առջեւ կը ցցուի գիշերուան այս փոթորկոտ ժամուն՝ ուր սարսափելի հով մը պատուհանները կը դղրդեցնէ ահռելի խժդուժ մը հանելով։

Մեր թաղին մէջ կը բնակէր, պարտէզներով գօտեւորուած պզտիկ հիւղակի մը մէջ, այն հնօրեայ, բարձրաբերձ ու ամէնի թեղօշին տակ՝ որ թաղին ամէնէ՛ն հետաքրքրական բանը կը մնար, եւ որ նոյնիսկ թեթեւ հովի մը հպումէն ահարկու խարշափ մը կը տարածէր իր չորսդին. — վախազդու խարշափ մը՝ զոր մեր մայրերն ու հանիները գէշ աղէկ կը շահագործէին զմեզ վախցնելու համար։

Ան ատեն կարճահասակ ու բաւական տարիքոտ ծերուկ մըն էր այդ մարդը, որուն դիմագիծերն անգամ աչքերուս դէմն են այս պահուս։ Նախ խոշոր, ահագնազանգուած գլուխը կար՝ որուն վրայ երկայն մազերու պլլուեք մը անպակաս էր միշտ։ Յետոյ պեխերը կային, ցախաւելի մը շիւղերուն պէս աններդաշնակ ցցուածքով մը երկարած պեխերը, ինչպէս նաեւ գռուզ ու աղեբեկ մօրուք մը որ իր տղու օրերէն մինչեւ այդ կէս ծերութիւնը սանտրի մը երեսն անգամ չէր տեսած։ Ու դեռ կը յիշեմ իր թաւամաշ երեսը, խորշոմներով բեռնաւորուած ճակատը և այն ցուլի աչքերը՝ որոնք իր թաւ յօնքերուն տակէն դժոխային բոցեր կ'արձակէին մեր վրայ, երբ պարտէզին պտուղներէն հրապուրուած՝ ցանկապատէն ներս ցատկելով ծառերը աւերելու զբաղած կ'ըլլայինք։

Եւ սակայն չէինք վախնար իրմէ, ոչ, որովհետեւ հակառակ այն վայրենի երեւոյթին՝ որ շապիկի մը պէս անբաժան էր իրմէ, այդ մարդը գերազանցապէս բարի կը մնար։ Քանի՛ քանի՛ հեղ սարսափելի մռնչիւն մը արձակելով մեր վրայ խոյացած ըլլալէ ետքը, մեզմէ բռնածը թող տուած էր առանց նոյն իսկ յանդիմանութիւն մը ընելու։ Դժուար չէր գուշակել թէ իր կեանքին մթաւքող դրուագներուն՝ տղու մը հրեշտակային ու քիչ մըն ալ չարաճճի դէմքը խառնուած էր, ո՛վ գիտէ, թերեւս նոյն իսկ զաւակ մը, թէեւ անոր ամուսնացած ըլլալուն կամ չըլլալուն վրայ մարդ բան չէր գիտեր։

Եւ որչա՛փ ալ կը տանջէինք զինքը, Աստուած իմ… Ա՛խ, այդ տղու անհոգ ու անգիտակից ատենները, ուր քարը թուղթին չափ միայն հաստատուն կ'երեւար մեզի և ուր ոչ մեծութեան վրայ գաղափար մը կրնայինք կազմել ոչ ալ զանազանութիւն մը դնել մեր տեսած անձերուն միջեւ։ Մարդը, — զոր Պապա Համբար կը կոչէին, — գինով հօր մը զաւակը ըլլալուն՝ մօրով աղքատ ծնած էր. բնական պակասութիւն մը զոր սակայն մատերուս փաթթած կինք և աւելը չէինք փախցներ գլխէն, կատղեցուցիչ ծաղրանքով մը զայն իր երեսին տալու։

Սակայն կ'անգիտանայինք այն ատեն թէ երեւոյթով պայպուն, հոգիով համեստ ու սահմանափակ մտքի տէր այդ մարդը սոսկալի ըլլալու աստիճան քաջ մէկը եղած էր. ու պատմութիւնը զոր պիտի պատմեմ, ինքնին կրնայ ցուցնել թէ անվեհեր ու սարսափին անծանօթ սիրտ մը մինչեւ ո՛ւր կրնայ ընդլայնել քաջասրտութեան սահմանները։

Պապա Համբար… սատանայ բռնած էր, հաւատացէք ասոր…։

* * *

Պզտիկներուն պէս մեծերն ալ վարժուած ըլլալով հետը խնալ, օր մը անոր մէկ թեթեւ գինովութենէն օգտուելով, հաւտացուցած էին թէ թաղին մէջ սատանայ մը կը շրջէր, և ասոր անոր հանգիստը կը խռովէր օրն ի բուն։

Այսօրուանին պէս փոթորկոտ ու հիւսիսի հովէն խռովուն գիշեր մըն էր, անլոյս, անլուսին։ Խիտ անձրեւ մը կ'իջնէր առտուընէ ի վեր, տամկացնելով թաղին փայտաշէն տուները՝ որոնք իրենց թըրջած վիճակին մէջ ջուրէն հանուած ծըծուն թուղթի մը մայլ երեւոյթը ստացած էին։ Ծառերուն վրայ ինչ որ չոր տերեւ կը մնար աշնան հոգեվարքէն, գետին թափթփած էր՝ խառնելով շալար մը քսելով զայն ծածկող լպրծուն ցեխին։ Մարդ չկար փողոցներուն մէջ, ու միայն աս ու ան դրան առջեւ կծկտած էին քանի մը շուներ՝ որոնց թաց մուշտակը կը մնար մարմինին տաքութենէն։

Պապա Համբար իր հիւղակին պարտէզը մտած, գինովի դեդեւկոտ քայլերը կը պտտցնէր ածուներուն մէջէն, վախնալով որ կը կոխոտէ զանոնք պճնող ծաղիկները. ծաղիկներ՝ զորս իր ամենօրեայ գուրգուրանքին առարկայ ըրած էր եւ որոնք իր սիրոյն ալ միակ առարկաներն էին դարձած այն ատենէն ի վեր՝ ուր ա՛լ սիրելու բան մը չէր ունեցած աշխարհի վրայ։

Միտքը սակայն, այդ զգուշաւորութեան հակառակ, լեցուն էր այն սատանայի պատմութեամբ՝ զոր գինետան ընկերները պատմած էին իրեն։ Սատանայ մը թաղին մէ՛ջ…, բայց սոսկալի բան ըլլալու էր ատիկա. կարելի չէ՞ր որ գիշերուան մէկն ալ իր տունը պաշտէր։ Եւ այս մտածումին մէջ տարօրինակ կը գըտնէր այն սուր ու անդադրում խժդուժը՝ զոր հսկայ թեղօշին ճիւղերը կը հանէին, հովին շոյանքէն գգլխած։ Չէ՛, իր ամէն օր լսած վայրի ու միեւնոյն ատեն ալ անուշ խարշափը չէ՛ր ատ որուն միշտ մըտիկ կ'ընէր հիացմամբ և յափշտակումով։ Հիմայ դժոխային երաժշտութիւն մըն էր որ արհաւրոտ, գեհենային երգի մը զանգինը կը զարնէր իր շուրջը։ Պարտէզին միւս ծառերն անգամ տկլոր թեւերուն հետ փոխած էին իրենց ամենօրեայ շրշիւնը, և այդ գիշեր տարօրինակ թափով մը կարծես հսկայ թեղօշը գերազանցել կը ջանային։

Վախու պէս բան մը սկսաւ պըրտկիլ խեղճ մարդուն կուրծքին տակ՝ ուր սակայն է՛ն անվեհեր և է՛ն ամուր սիրտերէն մէկը կը զարնէր։ Օ՛հ, ապահովաբար վախ չէր զգացածը, բայց վերջապէս լսածներն ալ սովորական բաներ մը չէին իրեն համար։ Սատանայ մը թաղին մէջ, յետոյ այդ ահռելի երաժշտութիւնը որ հնամենի թեղօշին ճիւղերն ի վեր կը կաթկթէր։ Ի՞նչ կը նշանակէր այս ամէնը։

Բայց ռամիկը՝ նեղութեան ու կիրքի մէջ վճռական խօսք մը ունի՝ զոր անգամ մը արտասանելէն ետքը ա՛լ բանի մը համար հոգ չ'ըներ.

—Ա՛տամ սէնին…

Այդ երկու բառերը ինքնին է՛ն անդրդուելի կամքը կը պարփակեն իրենց մէջ, ինչպէս նաեւ անյեղլի որոշում մը զոր ոչ մէկ բան կրնայ կասեցնել։ Մղիչ ույժ մըն է ան՝ որ վարանումներու փակոցը կը գգետնէ. և այդ կապտող արգելքին վերնալէն ետքը, միտքը կը սկսի գործել թումբէն ազատած հոսանքի մը խենթ, անհաշիւ ու անմտած թափով։

Պապա Համբար արտասանեց այդ խօսքը։ Որոշումը տուած էր ու տրամադիր կը զգար ինքզինքը նոյն իսկ սատանայի մը հետ դէմ առ դէմ գալու։ Ալ առջի դեդեւկոտ քայլերը չէ՛ր որ զինքը կը տանէին. հաստատ, ամուր կոխուածքով մը գտաւ դուռը ու զայն բացաւ անվըրդով, մինչդեռ հսկայ թեղօշը նոր ու առաջիններէն ա՛լ աւելի սաստիկ հովի հոսանքէ մը յուզուած՝ գիշերուան սարսափը կը սուլէր անօրինակ, անանուն շռինչով մը։

Տունը, — այն պզտիկ հիւղակը՝ որ իր հօրմէն մնացած էր և զոր ամառը սմբուլներու լեցուն ածուները կը խնկէին, — մութ էր, գիշերէն ալ մութ, սեւէն ալ մութ։ Մարդուկը հրեց դուռը՝ որուն վրայ սողնակ մը անգամ չկար, ու ներս մտաւ. բայց հազիւ քանի մը քայլ առած, զգաց որ շարժտկող բան մը կը պլլուի ոտքերուն…։

—Սատանա՛ն է, ըսաւ Պապա Համբար ինքնիրեն, ու միեւնոյն ատեն տեսաւ որ անգոյն ու պլպլերպ մարմին մը կը շարժըտկի ոտքերուն մէջտեղուանքը։

Եւ առանց այլայլելու, առանց վախի նմանող բաներ մը զգալու, ծռեցաւ խոյն, ձեռքերը հոս հոն պտտցուց, եւ երկու կոտոշներու հանդիպելով ամուր մը բռնեց զանոնք ու մինչեւ իր դէմքը բարձրացուց ահռելի, աներեւակայելի գլուխ մը՝ որ սեւ ու ցից մօրուքով մը կը վերջանար և որուն վրայ երկու աչքեր դըժոխքի պէս կը վառվռէին։

Յետոյ ըսաւ բարձրաձայն.

—Շո՛ւնչանորդի, տեղ չկտա՛ր երթալու. հիմա որ եախադ ձեռք տուիր, նայինք ինտօ՞ր պիտի ազատիս։

Բայց քիչ մնաց որ ձեռքէն թող տար։ Անդնդային բերան մը բացուեցաւ յանկարծ բռնած կոտոշներուն տակէն, ու դէմքը ողողուեցաւ տաք շունչով մը որ կարծես հնոցէ մը կ'արտաքուրէր…։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

(Շարունակելի)

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Երուսաղէմ 13 Դեկտ.

Պաղեստինի՝ մանաւանդ Երուսաղէմի ձմեռը, կամ լաւ եւս ըսելու համար, անձրեւային եղանակը սկսած է։ Մէկ քանի օրերէ ի վեր շարունակ կ'անձրեւէ արեւմտեան բուռնշունչ հովերով՝ որ կը փոթորկեն յաճախ Յոպպէի ծովածոցը՝ ուրկէ, առանց հանդիպելու, կը մեկնին երթեւեկ շոգենաւերը անքոյթ նաւահանգիստ մը գտնելու և վերադառնալու երբ ծովը հանդարտի։ Դժպատեհութիւն մըն է այս որ երբեմն արգելք կ'ըլլայ ուխտաւոր ուղեւորներու դիւրաւ ցամաք ելլելուն և շատ անգամ ալ կանոնաւոր թըղթակցութիւններու որ, այս տարի մանաւանդ, մայիս ամսոյ սկիզբէն ի վեր, խիստ անկանոն հանգամանք մը ստացաւ Աղեքսանդրիոյ համաճարակին հառանձնակին (քարանթինա) առթիւ և որ հիմայ, բարեբախտաբար, քսանըչորս ժամի իջած է. յոյս կայ որ այսօր վաղը բոլորովին վերնայ, վասն զի ինչպէս կը հաւաստեն, հիւանդութեան.—Նոր կարծուածին կամ հանած աղմուկին չափ մեծ բան մը չէր արդէն,—հետքը անգամ մնացած չէ։

Շնորհիւ այն խնամոտ հոգատարութեան՝ զոր Ս. Յակոբեանց Պատ. Միաբանութիւնը ի գործ կը դնէ ամէն մասամբ Յոպպէի նաւահանգիստին վրայ, մեր Հայ ուխտաւորները, իրենց երթեւեկի ժամանակ մեծ հանգստութիւն կը վայելեն, գոհ սրտով կը հասնին Ս. Քաղաքս ու կը մեկնին անդորր ոգւով։ Չէ տեսնուած ու լսուած երբեք որ շոգենաւէն նաւամատոյց փոխանցման ատեն Հայ ուխտաւորներուն որ և է վտանգ կամ ցաւալի արկած մը պատահած ըլլայ, վասն զի Ս. Վանուցս պատկանող նաւավարները ամէնէն զգոյշները ու տափանաւերն ալ ամէնէն հաստատուններն են։ Արդէն ցարդ բաւական թուով ուխտաւորներ եկած հասած են ու դեռ կը սպասուին մինչեւ Ս. Ծննդեան տօնին։

Բազմութիւն մը ռուս ուխտաւորներու, յիսունով, հարիւրով ուրոյն խմբակներ կազմած, այժմէն կը վխտան քաղաքիս փողոցներուն, շուկաներուն և ուխտատեղիներուն մէջ։ Ասոնք ո՛չ ցուրտ գիտեն, ո՛չ անձրեւ։ Ձեռքերնին բռնած մէյ մէկ երկար ձող՝ որ իրենց կէս մէջքէն շա՛տ վեր կը բարձրանայ, անդադար կը քալեն՝ առտուընէ մինչեւ իրիկուն ու չեն թողուր ուխտատեղի մը՝ ամէնէն աննշանն իսկ—ո՛ր ազգի կամ դաւանութեան ալ պատկանի այն—ուր չկատարեն իրենց ուխտը։ Քարքարուտ լեռները կարծես դաշտեր են իրենց համար։ Կը կտրեն, կ'անցնին ամէն սար ու ձոր, կ'իջնեն մինչեւ Յորդանան, կ'երկարաձգուին մինչեւ Մեռեալ ծով, կ'անցնին Երիքովէն, կը մտնեն կ'ելլեն ճգնաւորներու աւանդական ծակուծուկերէն, կը բարձրանան մինչեւ Փորձութեան լեռը, բնա՛ւ չեն մոռնար Մար-Սաբան. հո՛ն ալ կ'այցելեն, կը մագլցին ամէնէն անբռնաբարելի լեռներէն անգամ, ճօճելով ձողն ու ճօկանը իրենց ձեռքերուն մէջ, կը հասնին մինչեւ Բեթլեհեմ, այցելութիւն մը կու տան Մանուկ Յիսուսի Այրին ու շրջակայ ուրիշ ուխտատեղիներու և, առանց յոգնած ըլլալու, կարծես դեռ նոր ճամբայ ելած, կ'իջնեն լեռներն ի վար մինչեւ Ս. Յովհաննու ծննդավայրը՝ Ային Քարիմ. կը շարունակեն ճամբանին մինչեւ Ս. Նապատ ուր Յովհաննէս Կարապետ կը սնանէր վայրի մեղրով ու մարախով. և այն տեղէն, առանց դեդեւելու, կը վերադառնան Երուսաղէմ. այս տաժանելի ճամբորդութեան միջոցին, ինչ որ կը զարմացնէ զմեզ՝ ա՛յն է թէ ուսերնուն վրայ կը տանին միայն և միայն իրենց թէյի կուժերն ու չորաբեկ հացը՝ սե՛ւ, սեւսեւ, ո՛րքան կարելի է երեւակայել. անյագօրէն կը խմեն թէյը ու մեծ ախորժով կուշտ ու կուռ կը լափեն թէյաթաթախ իրենց հացիկը ուժովնալու և պատրաստուելու համար ուխտաւորական ուրիշ շրջանի մը։

Ռուսերը, մէկ խօսքով, մինչեւ որ ամբողջ Պաղեստինը ման չգան, իրենց ուխտը կատարեալ չե՛ն նկատեր և ինչո՞ւ չէ՝ քանի որ ձի, էշ, կառք կամ երկաթուղիի կառախումբ իրենց համար կարեւորութենէ զուրկ են. ձին ու էշը կը յոգնին, կառքը կը կոտրի, կառախումբը կ'արտուղի, բայց Ռուս Պռաքիին ու Մուժիկին ոտքերը բանէ մը չեն վախնար. ո՛չ կը յոգնին, ո՛չ կ'արտուղին. և այն ամրապինդ կօշիկնե՛րը… որոնց մէջ իրենց ոտքերը գիշեր ցերեկ հանգիստ կ'առնեն և Պաղեստինի երկաթուղիոյ կառախումբէն աւելի ամուր ու տոկուն են. միթէ անոնք քայքայուիլ գիտե՞ն… իսկ հաւատք մը իրենց սրտերուն մէջ՝ ջերմ ու անվկանդ՝ թէ Քրիստոսի ոտքերը կոխեր են այն ժայռուտ վայրերը ուրկէ իրենք ալ կ'անցնին հարիւր անգամ խաչակնքելով, կ'ոգեւորէ զիրենք և կը յարթէ իրենց քայլերուն առջեւ ամէնէն դժուարին ճամբաներն իսկ։

ՕՏԱՐ ԵԶԵՐ (7)

ԺԵՐՄԻՆԻ ԼԱՍԵՐԹԵՕ

Ցետոյ խումբերը զիրար կը կոչէին ու կը ձեւանային. փոքրիկ ձեռքերը ուրիշ փոքրիկ ձեռքերու կը հպէին. բարեկամները թեւ թեւի կը մտնէին, զոյգեր իրարու մէջէ, իրարու վիզէ կը բռնէին ու կը սկսէին քալել միեւնոյն կարգաչափը խառնելով։ Խումբը ընդհուպ կը քալէր, ու ամէնքն ալ ծանր ծանր, տնտնալով, աղտոտ փողոցէն վեր կ'ելլէին։ Ամէնէն մեծերը, որ տասը տարեկան կային, կանգ կ'առնէին կը խօսակցէին, փոքրիկ կիներու պէս, կառանցիկ դուռներուն առջեւ։ Ուրիշներ կանգ կ'առնէին ու իրենց ճաշին շիշէն ջուր կը խմէին։ Ամէնէն պզտիկները կը զրօսնուին իրենց կօշիկներուն ներբանը փողոցին ջուրերուն մէջ թաթխելով։ Ու մէյ մըն ալ գետնէն կաղամբի տերեւ մը կ'առնէին գլուխնին կը դնէին, բարի Աստուծոյ տուած կանանչ գդակ՝ որուն տակ կը ծիծաղէր իրենց թարմ փոքրիկ դէմքը։

Ժերմինի կը նայէր անոնց ամէնուն ու հետերնին կը քալէր. կարգերնուն կը խառնուէր անոնց զգնոցներուն քսուելու համար։ Աչքը չէր կրնար զատել այդ փոքրիկ բաղուկներէն որոնց տակ կ'երերար դպրոցին պայուսակը, այդ ոլոռնանկար փոքրիկ թխագոյն շրջազգեստներէն, այդ փոքրիկ սեւ բանդալոններէն, այդ փոքրիկ բուրդէ գուլպաներուն մէջ եղող այդ փոքրիկ սրունքներէն։ Իրեն համար իբրեւ աստուածային լոյս մը կար Յիսուսի մանուկի քնքուշ մազերով խարտիշագեղ այդ բոլոր փոքրիկ գլուխներուն վրայ։ Փոքրիկ պարանոցի մը վրայ փոքրիկ զուարթ ծամք մը, շապիկի ծայրի մը վերիվերին կամ թեզանիքի մը վարիվերին երեւցող մանկան շնչին միսի երեւում մը, այլ եւս միայն այդ կը տեսնէր մերթ ընդ մերթ. իրեն համար այդ էր փողոցին բովանդակ արեւը, — ու երկինքը։

Սակայն խումբը կը պզտիկնար։ Ամէն մէկ փողոց մօտակայ փողոցներուն տղաքը կ'առնէր։ Դպրոցը ճամբուն վրայ կը ցըրուէր։ Բոլոր այդ փոքրիկ քայլերուն ոտնաձայնը քիչ քիչ կը մարէր։ Փոքրիկ շըրջազգեստները մէկիկ մէկիկ կ'աներեւութանային։ Ժերմինի ամէնէն վերջիններուն կը հետեւէր. ամէնէն հեռու գացողներուն կը յարէր։

Անգամ մը երբ այսպէս կը քալէր, աչքերովը լափելով աղջկանը յիշատակը պահելու մոլուցքէ մը յեղակարծ բըռնուելով, մատաղ աղջիկներուն մէկուն վրայ յարձակեցաւ, թեւէն բռնեց, մանկագող կնոջ շարժուածքով մը… — Մայրի՛կ, մայրի՛կ, պոռաց ու լացաւ աղջիկը խոյս տալով։ Ժերմինի փախաւ։

* * *

«ՏԱՐԱԲԱԽՏՈՒԹԻՒՆ»Ը

(Միեւնոյն ժամանակ, բռած պարտքերը զինքը կը նեղեն կը տանջեն, կը պաշարեն եւ կեանքը անկարելի կ'ընեն իրեն)։

Այդ կեանքին մէջ ժամանակ մը կ'ըլլար՝ յորում Ժերմինի պայքարէն կը հրաժարէր։ Իր գիտակցութիւնը կը կքէր, կամքը կը թեքէր, իր կեանքին բախտին տակ կը խոնարհէր։ Մնացած քիչ մը հաստատամտութիւնը, զօրութիւնը, քաջութիւնը ինքն իրմէ ազատելու անկարողութեանը զգացումէն և յուսաբեկիչ համոզումէն յաղթուելով՝ զինքը կը լքէին։ Ինքզինքը այնպիսի բանի մը հոսանքին մէջ կը զգար՝ որ միշտ անդադար կ'երթար կը քալէր, զոր անօգուտ, գրեթէ ամպարշտութիւն էր կասեցնել ուզելը։ Ճակատագրի այն բերմունքը որ տառապիլ կու տայ, որ չաստուածի մը անունը կը կրէ վաղնջուց ողբերգութեանց մարմարին վրայ, և որ պարհակաւորներու ճակտին վրայ Տարաբախտութիւն կը կոչուի, Զախորդութիւնը, զի՛նքը կը ճնշէր, ու Ժերմինի գլուխը կը ծռէր անոր ոտքին տակ։

Երբ վհատութեան ժամերուն մէջ, յիշողութեամբ կը դառնէր վերստին իր անցեալին դառնութիւնները, երբ մանկութենէն ի վեր ունեցած կողկողալի, կսկըծալի գոյութեան շարքին վրայ կը նայէր, վիշտերու այն շարքին վրայ որ ընկերակցած էր իր տարիներուն և անոնց հետ մեծցած, ամէն ինչ որ իրարու յաջորդած էին իր էութեան մէջ իբրեւ հիքութեան պատահում մը կամ կարգադրում մը՝ առանց ինքը երբեք անոնց մէջ տեսնելու այն նախախնամութեան մատը, որուն վրայ այնչափ խօսած էին իրեն. կ'ըսէր ինքն իրեն թէ ինքը այն թշուառներէն էր որ ծնած ատեննին ցականքի յաւէրժութեան մը ուխտուած են, անոնցմէ որոնց համար չէ եղած երջանկութիւնը և որ զայն ուրիշներուն վրայ նախանձելով միայն կը ճանչնան։ Այդ գաղափարով կը ճարակէր ու կը սնանէր, և այդ խոր հուրդին յուսահատութիւնը պեղելով, իր ապերջանկութեան շարունակութիւնը եւ իր ցաւերուն յաջորդականութիւնը ինքն իր մէջ խարբալելով խարբալելով, իր կեանքին, իր պաշտօնին մէջ պատահած ամէնադոյզն դժբախտութիւններն անգամ իր չարաբաստութեան մէկ հալածանքը նկատելու յանգած էր։ Իր կողմէ փոխ տրուած քիչ մը ստակը զոր չհատուցանէին, խանութի մը մէջ իրեն քըլուած կեղծ դրամ մը, յանձնարարութիւն մը զոր չաղղածութեամբ կատարէր, գնում մը որուն մէջ խաբուէր, իրեն համար այս ամէնը իր յանցանքովը չէր ոչ ալ դիպուածով։ Միւս բաներուն շարունակութիւնն էր։ Կեանքը կը հալածէր զինքը ամէն բանի մէջ, ամէնուրեք, մեծէն մինչեւ պզտիկը, աղջիկէն սկսեալ որ մեռեր էր՝ մինչեւ նպարեղէնը որ գէշ ելեր էր։ Օր կ'ըլլար որ ամէն ձեռքը առածը կը կոտրէր. կ'երեւակայէր յայնժամ թէ մինչեւ մատներուն ծայրը անիծուած էր։ Անիծուա՛ծ, գրեթէ դժոխապարտ։

* * *

ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ

(Եւս ետն զեւս վար կ'իյնայ, յուսահատութենէ, գինեմոլութենէ մաշելով, մինչեւ որ օր մը, հիւանդանոցը սաւերն եւ՛ մեռնելով կ'ազատի եւ աղքատներու գերեզմանը կը նետուի։)

Հեռուն, պատ մը կ'երկարէր, շըլացիկ պատ մը, դէպ ուղիղ դէպ յառաջ, անընդհատ։ Անոր քիւը գծող ձիւնեղէն գիծը աղտոտ ծանրի գոյն մը կու տար անոր։ Անկիւնին կողմը, ձախ դին, երեք սաղարթակալուտ ծառեր երկինքին վրայ կը ցցէին իրենց սեւ գօս ճիւղերը։ Տխրաշշիւն կը սօսափէին պախրցէն ի-բերերախ փոսացած փայտի խարշափիւնով։ Այս ծառերուն վերեւը, պատին ետին ու գրեթէ կից՝ կը կանգնէին երկու թեւերը ուրկէ կախուած էր Բարիզի վերջին ձեթով վառող ցոլացիկ լապտերներէն մին։ Քանի մը տանիքներ աղէն անդին կ'երեւային անջրպետուած, յետոյ կը յառնէր Մոնմարթր բլրակին զառիվերը, որուն ձիւնեղէն պատանքը հողամացքներով և աւազուտ արատներով հերձոտուած էր։ Փոքրիկ գորշ որմեր կային զառիվերին երկայնքը, վրանին վտիտ ազազուն երփացած ծառերով որոնց պըրակները մանիշակագոյն կը ներկուէին մըշուշին մէջ, մինչեւ երկու թխպայորդ ջաղացքներ։ Երկինքը կապարագոյն էր, վրձինով տարածուած թանաքի կապուտագոյն ու պաղ երանգներով. իբրեւ լոյս Մոնմարթրի վրայ բացատ մը ունէր, յորդ. անձրեւներէ վեջը Սէնի ջուրին գոյնովը համակ դեղին։ Ձմեռնային այդ շողին վրայ կ'անցնէին կը դառնային թաքուն հողմաղացքի մը թեւերը, յամրաշարժ, իրենց շարժումին մէջ անյայտելի թեւեր, որ կարծես յաւերժականութիւնը կը դարձնէին։ Պատին առաջքը, որուն վրայ կը դրուագուէր գօսացած ու սառնախանձ նոճիներու թաւուտք մը, կը տարածուէր ընդարձակ գետին մը որուն վրայէն, սուրի կռկին թափօրներու պէս, վար կ'իջնէին երկու ստուար կարգ սեւմ, հոծ, խիտ առ խիտ, վիրաբ հրմշտկելով վար. կործանած խաչեր։

ԷՏՄՕՆ ԵՒ ԺԻՒԼ ՏԸ ԿՕՆՔՈՒՌ

Թարգմ. Յ. ՍԵԹԵԱՆ

(Շարունակելի)

Անցեալ շաբթու մէջ էր, անձրեւոտ ցուրտ օր մը իրիկուան ժամը տասնըմէկին ատենները, պատահաբար գտնուեցայ մեր Ս. Փրկչի Վանքը՝ որ, ինչպէս և ծանօթ է Արեւելքի ընթերցողներուն, Ս. Յակոբայ վանքէն քիչ հեռու՝ Կայիափայի տունն է՝ ուր կայ Քրիստոսի երկրորդ բանտը և Պետրոսի ուրացման վայրը. հետեւաբար մեծ ուխտատեղի մըն է բոլոր քրիստոնեաներուն համար։

Ցխտունէ աւելի Ռուսեր, այր թէ կին, որ անտարակոյս հեռաւոր ուխտատեղիէ մը կը վերադառնային, փափագեր էին իրենց ճամբուն վրայ, ուխտ մըն ալ այս սրբավայրին ընել։ Մեծ պատկառանքով ներս խմբուեր էին վանքին ներքին գաւթին մէջ հաստատուած պատարագամատոյց Սեղանին առջեւ, որ Փրկչին կապուած տեղն է ինչպէս ցոյց կու տայ հոն զետեղուած պատկերը։

Ռուսերէն մէկը մեծ աւիւնով իրենց լեզուով ատենաբանութիւն մը կ'ընէր՝ որ կը խանդավառէր իր եռանդուն ունկնդիրները։ Ատենաբանը՝ որ անշուշտ Սաղիմաբնակ Ռուս մըն էր և նորեկ ուխտաւորներուն առաջնորդելու սահմանուած՝ պաշտօն մը որ ձրի չէ՝. Սրբավայրին այլ և այլ տեղերը մատնանիշ ընելով, անոնց մասին բացատրութիւններ կու տար ազդու շեշտերով ու յուզիչ խօսքերով՝ որոնց ի լուր արցունքներ կը կայլակէին ամէնուն աչքերէն։

Եւ ահա գրաւիչ տեսարան մըն է որ կը պարզուի մեր առջեւ։ Բոլոր Ռուսերը, քարոզէն ետքը, ծունկի եկած են, հոն, քարերուն վրայ, սեղանին առջեւ, հողմախառն անձրեւին տակ։ Իրենց ձեռքերը՝ կարծես Խաչակնքելու համար կազմուած մեքենաներ, անընդհատ ելեւէջ կ'ընեն ճակտէն կուրծքը և կուրծքէն ճակատը, ու Մուժիկներ՝ ամէնքն ալ գեղաձայն, օրհնութեան համերգ մը կը սկսին բարձրաձայն, ա՛յնքան ներդաշնակ, ա՛յնքան յանկուցիչ, ա՛յնքան խանդավառ՝ որ Իտալացի դերասանուհի մը՝ չպիտի կրնար իր գողտրիկ քնքոյշներով համաձայնեցնել իր թրթռուն օբերակը Մուժիկներու փափուկ ու դաշն ձայնին որ դուրս կ'ելլէ խռուած ու խռպոտ կոկորդներէ։ Հանդէսը կ'աւարտի և ... մէկ քանի մեճիտիէներ կը գլորին մեր Փրկչի Տեսուչ Վարդապետին ազգային գանձանակին մէջ։

* * *

Այսօր Լատինաց Տեառն մերոյ Ս. Ծննդեան Տօնն է։ Գիշերէն ի վեր մինչև այսօր իրիկուն, որոտալից կը հնչեն, անընդհատ, իրենց բոլոր եկեղեցիներու անթիւ զանգակները։

Թէպէտ օդը ցուրտ ու անձրեւոտ, սակայն Տօնահանդէսը կազմուեցաւ. գիշերը և այսօր, Բեթլեհէմ այրին մէջ՝ ուր հանդէսով գացին երէկ՝ միջօրէէն ետքը, հանդիսաւոր Պատարագ կը մատուցուի։

Վ.ԲՕՏԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Գերման նաւի մը գրաւումը.— Գերմանական Պունտէսրաթ շոգենաւին՝ անգլիական մարտանաւի մը կողմէ գրաւումը միջազգային խնդրի մը հանգամանքը ստացած է։ Լոնտոնի լրագիրներուն հաղորդուած կէս-պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ ծովային նախարարութիւնը հեռագիր մը ստացած է Հարաւային Ափրիկէի նաւային կայանին հրամանատար սպայէն ծանուցանող թէ Արեւելեան-Ափրիկէի գերմանական Ընկերութեան Պունտէսրաթ շոգենաւը գրաւուեր և վար դրուեր է Տուրպանի մէջ, մինչեւ որ ձեռնհաս դատարանը արձակէ իր վճիռը։ Կ'երեւայ թէ Լոնտոնի մէջ շուտով ըմբռնած են խնդրին ծանրութիւնը, վասն զի լրագիրներուն հաղորդուած զեկոյցը դիտել կու տայ թէ անգլիական իշխանութիւնները այդպէս գործելու կարեւոր պատճառներ ունեցած են, քանի որ անոնց ընթացքը բոլորովին պիտի արդարանայ ձեռնհաս դատարանին առջեւ։ Զեկոյցը կը յայտարարէ նաեւ թէ անգլիական կառավարութիւնը կը բաղձայ որ Ափրիկէի արեւելեան ծովեզերքին վրայ օտար նաւերու կատարած սովորական ու օրինաւոր վաճառականութիւնը ոև է սեղմումի չենթարկուի։ Գալով գրաւման պատճառին, Լոնտոնէն ոչ-պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պունտէսրաթի մէջ կային գերմանացի երեք սպայ ու 21 զինուոր որոնք մտադիր էին ծառայել Պօէրներու բանակին մէջ։ Գերման շոգենաւը, կ'ըսէ անգլիական աղբիւրէ հեռագիր մը, գրաւուեր է Տէլակուայի ծովածոցին հիւսիսային կողմը, մինչդեռ Գերմանները կը ծանուցանեն թէ բուն իսկ Տէլակուայի ծովածոցին մէջ գրաւուած է։ Անգլիոյ կառավարութեան կէս-պաշտօնական զեկոյցը այդ մասին որոշ բան մը չի յայտներ։

Համպուրկէն հեռագիր մը որ նոյն շոգենաւին պատկանած Ընկերութեան կարծիքը կը ներկայացնէ, կ'ըսէ թէ Տուրպանի զինուորական հրամանատարը չէ ուզեր յայտնել գրաւման պատճառները։ Համպուրկի մէջ կ'ըսուի որ Պունտէսրաթի մէջ պատերազմի արգիլուած նիւթեր չկային։ Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը այդ մասին ուղղակի դիմում ըրաւ անգլիական կառավարութեան։

Լուրէնսօ Մարքէզէն կը հեռագրեն թէ գերման շոգենաւին գրաւումը աւելցուցեր է Անգլիացիներուն դէմ եղած թշնամութիւնները, որոնք շատ բուռն կերպով կը յայտնուին Գերմանացիներու եւ Հոլանտացիներու կողմէ։

Համպուրկի առեւտրական սենեակին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ Պունտէսրաթի գրաւման վրայ։ Անդամներէն մէկը՝ Հարաւային Ափրիկէի հետ գործ ունեցող վաճառականներուն անունով խօսելով հարցուց թէ առեւտրական սենեակը պէտք եղածը կ'ընէ՞ պաշտպանելու համար գերմանական վաճառականութիւնը որ այնչափ վնասուած է պատերազմին հետեւանքով։ «Այսօր, ըսաւ ատենաբանը, Ցաւալի լուր մը կ'առնենք թէ անգլիական մարտանաւ մը գրաւեր է գերման շոգենաւ մը.» Առեւտրական սենեակին նախագահը պատասխանեց թէ սենեակը որոշած է աղերսագիր մը մատուցանել կառավարութեան, անոր միջամտութիւնը խնդրելով։

—Պերլինէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն իրազեկ շրջանակներուն մէջ հաշտարար կարգադրութիւն մը հաւանական կը նկատուի, վասն զի այնպէս կը կարծուի թէ անգլիական հրամանատարը, Պունտէսրաթը գրաւելով չափազանց եռանդ մը միայն ցոյց տուած է։ Եթէ, կը յարէ հեռագիրը, շոգենաւին մէջ գերման սպաներ կան, ատոնք պիտի պատժուին, վասն զի անսաստած են Վիլհէլմ կայսեր մէկ հրամանին որ կ'արգիլէ գերման սպաներուն մասնակցիլ պատերազմին։

Քոբէնհակէն կը հեռագրեն թէ հոն լուր առնուեր է որ անգլիական կառավարութիւնը Ցուլի մէջ վար դրեր է Վլատիմիր-Սավին տանիական շոգենաւը, վասն զի կը կասկածէր թէ ռազմամթերք կը պարունակէ։ Դանիական-ռուսական շոգենաւային Ընկերութիւնը լրագիրներու միջոցաւ ծանոյց թէ այդ շոգենաւը ռուս կառավարութեան կողմէ վարձուած է և ռազմամթերքներն ալ կը վերաբերին ռուսական յածաւորակի մը որ կը շինուի Ֆիլատէլֆիայի մէջ։ Այդ շոգենաւը վերջին անգամ Անվերս հանդիպած է սեպտ. 22ին և անկէ դէպ ի Ցուլ ճամբայ ելած է, Ֆիլատէլֆիա ուղեւորելու համար։

Անգլօ-գերման դաշնադրութիւնը.— Նոյէ Ֆրայէ Բրէսսէ Լիզպոնայի տուած հերքումներուն հակառակ, գերման թերթերը կը շարունակեն մտացածին հրատարակութիւններ ընել անգլօ-գերման դաշնադրութեան նկատմամբ։ Համպուրկէր Քօրէսբօնտէնց կ'ըսէ թէ այդ դաշնադրութիւնը այն ատեն պիտի գործադրուի երբ Բորթուկալ որոշում մը տայ՝ իր ելեւմուտքը վերակազմելու պէտքին համար։ Դաշնադրութիւնը մի միայն ափրիկեան ստացուածքներուն կը վերաբերի։ Նախ արեւելեան Ափրիկէի մէջ Բորթուկալի ստացուածքները խնդրի տակ էին։ Յետոյ այնպէս երեւցաւ թէ արեւմտեան Ափրիկէի գաղթավայրերն ալ կան դաշնադրութեան մէջ։ Գերմանիա իր գործելու ազատութիւնը կը պահէ Վերին Նեղոսի, Չինու և ուրիշ տեղերու մէջ. Նաեւ կը ստանայ Մօզամպիքի գաղթավայրը մինչեւ Շիր ու Զամպէզ։ Անգլիոյ կը թողուի Տէլակուայի ծովածոցը։ Գերմանիա կը ստանայ Մոսամէտէսի, Վալֆիշի ու Թիկէրի ծովածոցին երկիրները։

Գերմանական ուրիշ թերթ մը կը հաստատէ այդ տեղեկութիւնները և սապէս կ'ուղղէ.— Գերմանիա մինչեւ Զամպէզ պիտի չստանայ Մօզամպիքը, վասն զի Զամպէզի գետաբերանը Անգլիոյ ձեռքը պիտի մնայ։ Արեւմտեան Ափրիկէի մէջ Անգլիա իրեն պահած է Քոնկոյի գետաբերանին երկիրը։ Բորթուկալի արժանապատուութիւնը պահպանելու համար այդ երկիրներուն թողուիլը վաճառման ձեւ պիտի չունենայ, այլ վարձակալութեան պիտի տրուի, ինչպէս եղած է Չինու հետ։ Գաղթավայրերը պաշտօնապէս պիտի գտնուին Բորթուկալի տիրապետութեանը տակ։ Անգլիա եւ Գերմանիա ալ հարկ եղած դրամագլուխը պիտի տան, Բորթուկալի ելեւմուտքը վերակազմելու համար։

Նոր զինուոր.— Օգնութեան ղրկուած անգլիական զինուորներուն առաքումը կը շարունակուի։ Մաճէսթիք փոխադրանաւը Բարեյուսոյ Գլուխը հասած է։ Աւստրալիոյ նուիրած հրետանին ճամբայ ելած է դէպ ի Հարաւային Ափրիկէ։ Անգլիոյ կառավարութիւնը արտօնեց կամաւոր հեծեալ զօրքերու կազմութիւնը Սէյլան կղզիին մէջ։ Հարիւր քսանհինգ հոգի անմիջապէս ճամբայ պիտի հանուին։ Հնդկաստանէն Քաշմիրի, Միսորի և Ծոտ-Փուրի իշխանները զինուոր և ձի պիտի ղրկեն Հարաւային Ափրիկէ։ Անպաշտօն կերպով որոշուած է Հնդկաստանի բոլոր իշխաններէն ձիեր առնել։

Պրէթօրիայի ամերիկեան հիւպատոսը հեռագրեր է իր կառավարութեան թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը հաճութեամբ ընդունած է Մ. Նահանգաց առաջարկութիւնը՝ Պօէրներու բանակին հետեւելու նպատակով սպայ մը ղրկելու համար։ Ամերիկեան կառավարութիւնը պիտի որոշէ այն սպան որ անմիջապէս պատերազմի դաշտը պիտի ուղեւորի։

Շիվլիի բանակատեղէն Լոնտոնի լրագիրներուն ուղղուած դեկտ. 30 թուական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ բնիկ մը որ շրջուն պահակախումբի մը կողմէ բռնուած է, պատմեր է թէ Հուայթ զօրավարը դեկտ. 29ին պաշարման գիծէն դուրս ելլելու յաջող յարձակում մը ըրեր է զօրաւոր դիրքի մը վրայ որ Պօէրներուն ձեռքը կը գտնուէր։ Անգլիացիները սուիններով կռուեր և գրաւեր են այդ դիրքը։ Պօէրներուն մէկ թնդանօթը Անգլիացիներուն ձեռքը անցեր է։ Այդ բնիկին պատմածը հաստատուած կ'երեւայ սա իրողութեամբ թէ Լէտիսմիթը պաշարող Պօէրները բաւական ատեն լուռ կեցած են։

Նոյն աղբիւրէն առնուած ուրիշ հեռագիր մը, որ դեկտ. 22 թուականը կը կրէ, կը ծանուցանէ թէ դեկտ. 28ի առտուն և իրիկունը Անգլիացիները իրենց խոշոր թնդանօթներով ռմբակոծեր են Պօէրներուն մարտկոցները։

Ֆրէրի անգլիական բանակատեղին հրամանատարը տեղեկութիւն առեր է Լէտիսմիթէն թէ քաղաքին կացութիւնը լաւ է։

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզ իր երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է.

Լուրէնսօ Մարքէզ, 28 դեկտ.— Նոր տուրքեր դրուեցան հանքագործներուն համար, պատերազմին ծախքերուն դէմ դնելու նպատակով։ Հանքերէն ամէնէն քիչը հինգ հարիւր անգլիական ոսկի տուրք պիտի առնուի։ Հանքերու մէջ աշխատութիւնները դադրած են։

—Թրանսվալի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռէյց պաշտօնաթերթին միջոցաւ կը ծանուցանէ թէ կառավարութիւնը պիտի չգրաւէ մասնաւորներու կողմէ ներածուած ապրանքները։

—Թրանսվալի կառավարութիւնը մերժելով հանդերձ Պ. Սիվէվիչի կողմէ նուիրուած շարժուն հիւանդանոցը, ընդունեց այն ինը Աֆրիքանտէրները որոնք այդ շարժուն հիւանդանոցին ծառայողներէն են։ Ատոնք այս առտու Բրէթօրիա ուղեւորեցան։ Շարժուն հիւանդանոցի մէջ ծառայող միւս կամաւորները Ֆրանսացի, Իտալացի և Յոյն են։

—Երկաթուղիներու ընդհանուր տնօրէնը կը հերքէ այն լուրը թէ յունուար մէկէն սկսեալ Լուրէնսօ-Մարքէզի և Թրանսվալի միջեւ երկաթուղիի երթեւեկութիւնները պիտի դադրին։ Տնօրէնը կը խոստովանի թէ կառախումբերու երթեւեկութիւնը եթէ քանի մը ամիս շարունակէ, Ընկերութիւնը պիտի պարտաւորուի կառավարութեան դիմել, վասն զի բացը այնչափ շատ է որ անցեալ տարուան շահը սպառելու վրայ է։

—Անգլիոյ Ֆօրթ յածաւորակը երէկ Լուրէնսօ-Մարքէզի առջեւ խարսխեց։

Ֆրէր, 29 դեկտ.— Վերջին օրերու տեղատարափ անձրեւներուն հետեւանքով Թուկէլայի օժանդակ քանի մը գետակներ յորդեցան։ Թուկէլայի ջուրը չի բարձրանար։ Պօէրները մարզուած ձիի նեղութիւն կը քաշեն։

30 Դեկտ.— Թուկէլայի ջուրերը չափէն աւելի բարձրացան և քշեցին տարին այն ամրոցը զոր Պօէրները շինած էին՝ Հլանկուանի բլուրին ետեւի կողմը։ Չորս հարիւր Պօէրներ կղզիացած կը մնան գետակին այդ կողմը։ Այս առտու լուր տրուեցաւ թէ Պօէրները ճամբայ ելած են դէպ ի Բոժկիթեր։

—Մեծ կարեւորութիւն ունի այն լուրը թէ Սըր Ճօրճ Հուայթ կրնայ տեսնել մեր նշանացի հեռագիրները։ Ասկէ կը հետեւի որ պիտի կրնայ մեզի հետ միեւնոյն ատեն գործել։ Ասկէ վերջը ամէն բան անձրեւներէն կախում ունի, վասն զի կրնան քանի մը ժամէն անկարելի ընել Թուկէլայի գետակին անցքը։

Մոտտէր-Րիվըր, 25 դեկտ.— Այս առտու երկու անգամ հետազօտութիւն կատարուեցաւ։ Աջ կողմէն քանդուեցան երկու ագարակներ, սահմանագլուխին վրայ, որոնք կրնային Պօէրներուն ձեռքը անցնիլ։ Ձախ կողմէն թշնամին կրակ բացաւ որով կարելի եղաւ տեսնել Լանկէպերկի մէջ ունեցած չորս թնդանօթներուն դիրքը։ Քանի մը ձիեր վիրաւորուեցան։ Պօէրները ամրացնելու վրայ են իրենց դիրքին երկու կողերը, մանաւանդ Եագոպստալի մօտերը։

Լուրէնսօ-Մարքէզ, 29 դեկտ.— Տէրտէրբորթի մէջ Պօէրներուն եւ բնիկներուն միջեւ ընդհարում մը տեղի ունենալով եօթը ժամ տեւեր է։ Բնիկները ետ մղուեր են։ Պօէրները ունեցեր են երեք սպանեալ և հինգ վիրաւոր։

Ֆրէր, 29 դեկտ.— Սըր Ռէտվէրս Պըլլըր կը հեռագրէ պատերազմական նախարարութեան թէ Հունթ դնդապետը վիրաւորուած ու գերի ինկած է։ Պըթլէր տեղակալն ալ թշնամիին ձեռքը գերի ինկած է։

Բէչուանա, 29 դեկտ.— Լէտիսմիթէն հոս հասած նամակ մը կը պատմէ թէ անցեալ նոյեմ. 18ին թղթաբեր մը քաղաք մտեր է խոշոր պարկ մը շալկած։ Չէզոք բանակատեղէն կու գար։ Այդ պարկը կը պարունակէր բոլոր այն հեռագիրները զորս լրագրական թղթակիցները ամիս մը և տասնըհինգ օրէ ի վեր ղրկած էին իրենց լրագիրներուն հաղորդուելու համար։ Սուրհանդակը որ Քաֆիրի է, չէր կրցած անցնիլ չէզոք բանակատեղը։

Կալկաթա, 31 դեկտ. Նիզակաւորներու 18րդ հեծելագունդը վաղը ճամբայ կ'ելլէ դէպի Հարաւային Ափրիկէ. ունի 19 սպայ և 550 զինուոր։ Պոմպէյէն երկու հազար ձի Հարաւային Ափրիկէ պիտի ղրկուին։

ՔՈԼԷԶՊԷՐԿԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը յունուար 1 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ Ֆրէնչ զօրավարէն՝ Քոլէզպէրկի ճակատամարտին վրայ.

«Սկովտիացիներու գունդին կէսը և հեծեալ թնդանօթաձիգներու խումբ մը Ռէնսպուրկ թողուցի՝ թշնամիին ճակատին վրայ յարձակելու համար, յետոյ դեկտ. 31ին իրիկուան ժամ 5ին, զօրագունդին մնացած մասովը, հեծեալներու հինգ գունդով, 80 թեթեւ հեծեալներով և տասը թնդանօթով ճամբայ ելայ։ Չորս ժամ ետքը Մայտէրսֆարմ հասած էի։ Յունուար 1ին առտուն ժամ երեք ու կէսին գրաւեցի այն բլուրը որ Քոլէզպէրկի արեւմտեան կողմը կը գտնուի, թշնամիին յառաջապահները յանկարծակիի եկան։ Արշալոյսին ռմբակոծեցի թշնամիին բանակատեղը և աջ կողը։ Պօէրներուն թնդանօթները բուռն կրակ մը ըրին, բայց շուտով լռութեան դատապարտուեցան։ Յետոյ հեծելազօրքերուն և թնդանօթաձիգներուն հետ յառաջացայ դէպ ի Քոլէզպէրկ, երկաթուղիին հիւսիսային կողմէն ուր բազմաթիւ Պօէրներ կային, ինչպէս նաեւ Քոլէզպէրկի հիւսիսային կողմը գտնուած բլուրներուն վրայ։ Հազարի չափ Պօէրներ, երկու թնդանօթներով, Նորվալս-Բոն քաշուեցան։ Մեր կորուստներն են երեք մեռեալ ու քանի մը վիրաւոր։»

ՔՈԼԷՆԶՕՅԻ ՇՈՒՐՋԸ

Տէյլի Թէլէկրաֆ սա հեռագիրը հրատարակած է.

Ֆրէր, 31 դեկտ.

Գիշերային երկու յարձակումներ փորձուեցան երէկ առանց յաջողութեան, Քոլէնզոյի պօէրական դիրքերուն վրայ։ Առաջին յարձակումը կատարեցին թեթեւ հեծեալները որոնք դէպ ի Թուկէլա յառաջացան, բայց Պօէրները, ելեկտրական լոյսի միջոցաւ տեսան զանոնք և հրացանաձգութիւն մը սկսաւ։ Անգլիոյ նաւային թնդանօթները որոնք իրիկուան ժամ 10ին կրակ ընել պիտի սկսէին, լուռ մնացին։ Այդ պատճառով զինուորները չկրցան պաշտպանուիլ, որով Շիվլիի բանակատեղը վերադարձան։ Կը կարծուի թէ անգլիական նաւային թնդանօթներու լուռ մնալուն պատճառը սա է որ թնդանօթաձիգները չեն կրցած լսել հրացանաձգութիւնը որ իրենց համար նշան մը պիտի ըլլար ռմբակոծութիւնը սկսելու։ Միեւնոյն ատեն ուրիշ յարձակում մը կատարուեցաւ Հանկ-Ուանօ լեռան կողմը։ Կամաւոր հեծեալներու քանի մը գունդեր կրցան երեւան հանել Պօէրներուն գտնուած տեղը, բայց թեթեւ հեծեալներու խումբ մը որ երկու թնդանօթներով պիտի գործէր անոնց հետ, մութին պատճառով ճամբան չկրցան գտնել, որով միացումը կարելի չեղաւ կատարել։ Թէ՛ զինուորները և թէ ձիերը ցեխերու մէջ թաթխուած՝ այս առտու վերադարձան բանակատեղը։ Ռմբակոծութիւնը կը շարունակէ Լէտիսմիթի և Շիվլիի մէջ։ Տէյլի Թէլէկրաֆի թղթակիցը կացութիւնը լաւ կը նկատէ Նաթալ գտնուող Անգլիացիներուն համար, քանի որ Պօէրներու արշաւանքը դադրած է։ Թղթակիցը կ'ենթադրէ թէ Քոլէնզոյի և Լէտիսմիթի միջեւ 20՝ 30,000 Պօէրներ կան և թէ անոնց ամբողջ թիւը 60,000ի կը հասնի։ Թղթակիցը կը կարծէ թէ Պօէրներու դիրքերը թէեւ զերազանց են, սակայն Անգլիացիները պիտի կրնան զանոնք պաշարել։ Նաեւ համոզուած է որ յառաջիկայ ճակատամարտը ամէնէն կարեւորը և ամէնէն կատաղին պիտի ըլլայ։

ԶԷՆՔԵՐՈՒ ԳՐԱՒՈՒՄ

Բարեյուսոյ Գլուխէն դեկտ. 28 թուականով կը հեռագրեն Տէյլի Նիւզի թէ Անգլիական իշխանութիւնները Աստլաւոնի մէջ ձեռք անցուցեր են մեծ քանակութեամբ Մաւզերեան հրացան, ռեվոլվեր և ռազմամթերք որոնք պիսկիթի սնտուկներու մէջ դրուած էին, Պօէրներուն ղրկուելու համար։

ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԵՒ ՔԻՄՊԸՐԼԻ

Վիքթօրիա Թագուհին, պատասխանելով այն շնորհաւորական հեռագրին զոր Քիմպըրլիի քաղաքապետը Նոր Տարուան առթիւ ուղղած էր Ն. Վեհափառութեան, յայտարարեր է.

«Խորապէս զգածուած եմ ձեր հաւատարմական ու համակրական ողջոյններուն համար, և ցաւելով հանդերձ անխուսափելի կորուստներուն համար, չեմ կրնար առանց սքանչանալու չտեսնել այն մեծ քաջութիւնը, որով կը պաշտպանէք ձեր քաղաքը»։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պերլին, 4 Յուն.— Վոլֆ Գործակալութիւնը կը հրատարակէ Լոնտոնէն յունուար 3 թուականով Ռէօթէրի մէկ հեռագիրը, ծանուցանող թէ գերման կառավարութիւնը և բրիտանական կառավարութիւնը այս միջոցիս բարեկամական բանակցութիւններ կը կատարեն՝ Պունտէսրաթ գերմանական նաւին՝ անգլիական յածաւորակի մը կողմէ բռնուելուն խնդրին համար։ Գերմանիա, կ'ըսէ նոյն հեռագիրը, ոև է բողոք չէ ըրած և միայն պահանջած է որ գործը կարելի եղածին չափ շուտով կարգադրուի։ Վոլֆ գործակալութիւնը կը յաւելու թէ բանակցութիւնները ոչ թէ Պերլինի, այլ Լոնտոնի մէջ կը կատարուին։ Դիտել կու տայ թէ Գերման կառավարութիւնը անմիջապէս բողոքած է՝ Անգլիոյ նաւային իշխանութեանց ընթացքին համար՝ հանդէպ Գերմանական նաւերուն։

—Ատէնէն կը հեռագրեն Վոլֆ գործակալութեան թէ Գերմանական Ճէնէրալ շոգենաւը հոն վար դրուեր է։ Անգլիական զինուորները գրաւեր են շոգենաւը՝ անոր մէջ խուզարկութիւն կատարելու համար։

Լոնտոն.— Կառավարութիւնը հրամայեց քաղաքապահ զինուորական տասնըվեց վաշտեր կազմել։

—Բրէթօրիայէն յունուար 2 թուականով կը հեռագրեն թէ Պօէրներու ընդհանուր բանակատեղէն առնուած լուրերու նայելով, վեց հեծեալներ յաջողեր են փախչիլ Լէտիսմիթէն։ Կը կարծուի թէ ատոնց մէջ կան Պ. Սէսիլ Ռոտսի եղբայրը և Տոքթ. Ճէյմսըն։

Պէլմօնթէն յունուար 2 թուականով կը հեռագրեն թէ Բիկլէր գնդապետը զինուորական պատճառներով չէ կրցեր պահպանել Տուկլասը, ուստի հեռացեր է անկէ։

—Ռանտսպուրկէն յունուար 3 թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրէնչ զօրավարին զինուորները պաշարած են Պօէրները Քոլէզպէրկի մէջ։ Լեռներու մէջ ճակատամարտը կը շարունակուի։

—Սթէրքսթրոմէն յունվար 2 թուականով կը հեռագրեն թէ Պօէրները նոյն օրը գրաւեր են Սիֆէրկամթը, երկաթուղիի գիծին վրայ, Մոլթէնոյի հարաւային կողմը, այդ կայարանին և Սթրոմպէրկի միջեւ։ Կաթաքրէ զօրավարին զինուորները թշնամիին հանդիպեր են՝ Պուսմանշոքի մօտ։ Անգլիացիները երբ մօտեցեր են, Պօէրները անմիջապէս հեռացեր են իրենց դիրքերէն։ Կաթաքրէ զօրավարը նորէն տիրեր է Սիֆէրկամթի։

—Պաշտօնական հեռագրի մը նայելով, Մոնմորէնսի գնդապետը Տորտրէխթէն (որուն տիրած է) մեկնած և գրաւած է Պիրտ-Սթորի կայարանը։

Ֆրէր — Հեծելազօրքերու խումբ մը այսօր հետազօտութեան մը ձեռնարկեց Սըրինկ-Ֆիլտի ուղղութեամբ, Քոլէնզոյի արեւմտեան կողմը։ Անգլիացիները ճամբան հանդիպեցան Պօէրներու խումբի մը։ Հրացանի քանի մը հարուածներ փոխանակուեցան։ Անգլիացիները ետ քաշուելով իրենց բանակատեղը վերադարձան։ Կ'ըսուի թէ տեղակալ մը ու հինգ զինուոր անոնց հետ վերադարձած չեն։

—Անգլիացիները այս առտու յաջողութեամբ ռմբակոծեցին Պօէրներու պատնէշները Քոլէնզոյի մէջ։ Թշնամին ստիպուեցաւ փոխել իր դիրքը։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ.— Հռոմէն սոյն օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Իտալիոյ պատերազմական նախարար Միրրի զօրավարը հրաժարեր է։ Պատճառը հրատարակութիւնն է նամակի մը զոր Միրրի զօրավարը Սիկիլիոյ մէջ գոմիսէր եղած ատեն գրած էր։ Զօրավարը այդ նամակով կը պահանջէր առժամաբար ազատ արձակել վարժարանի ազդեցիկ տնօրէն մը։

ԻՏԱԼԻՈՅ Թագաւորը, Նոր Տարուան առթիւ, ներում շնորհեց անոնց որոնք դատապարտուած էին՝ հանրային ապահովութեան, գումարմանց իրաւունքին, լրագրական օրէնքին, աշխատութեան ազատութեան և անկարգութիւններու պահուն միջամտող պաշտօնեաներուն դէմ մեղանչած ըլլալնուն համար։ Նաեւ ներում շնորհուած է քաղաքական յանցաւորներու, զինեալ խումբեր կազմողներու և Խորհրդարանին աշխատութեանց արգելք ըլլալու նպատակով գործուած օրինազանցութիւններու համար։ Կեանքի և ինչքերու դէմ մեղանչողներուն համար ներում շնորհուած չէ։

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻՆ առթիւ Նայէ Ֆրայէ Բրէսսէ յօդուած մը կը հրատարակէ 1899ի դէպքերուն մէկ քաղուածքը ընելով։ Վիեննական թերթը կ'ըսէ թէ Պրիւքսէլի մէջ ազատականներու և ընկերվարականներու կռիւները, Պէլկրատի դաւադրութեան դատաստանը, Նորվեկիոյ դրօշակին խնդիրը, Ռէն-Էլպայի ջրանցքի ծրագրին զանազան վէճերը և Տրէյֆիւսի գործը աննշան միջադէպեր են բաղդատելով այն դէպքերուն զորս ապագան վերապահած է և զորս կարելի է գուշակել նկատողութեան առնելով Գերմանիոյ և Ֆրանսայի նաւատորմերը աւելցնելու ծրագիրները։ Ատոնց մէջն է որ, կը յարէ վիեննական թերթը, կ'երեւայ աշխարհի նոր ոգին, և որ ամէն բան պիտի փոխէ։ Նայէ Ֆրայէ Բրէսսէ խօսելով Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին վրայ, կ'ըսէ թէ աչքի զարնող հակապատկեր մըն է Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին։ Վիեննական թերթը կը շեշտէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ լաւ յարաբերութիւնները և Երրեակ զինակցութեան անդրդուելի հաստատութիւնը.

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց բանակցութիւնները՝ Ճաբոնի ու եւրոպական տէրութեանց հետ՝ Չինու մէջ բաց դուռի քաղաքականութիւնը պահպանելու համար, լաւ արդիւնք ունեցած են։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը տակաւին չէ հրատարակած ստացած պատասխանը, բայց ստոյգ աղբիւրէ լուր առնուած է թէ Անգլիա, Գերմանիա, Ֆրանսա, Ռուսիա ու Ճաբոն նպաստաւոր պատասխան մը տուած են։ Կը յուսացուի թէ Իտալիոյ պատասխանն ալ նպաստաւոր ըլլայ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Ուաշինկթընէն դեկտ. 31 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.— «Ամերիկեան նշանաւոր ելմտագէտ մը կը յայտարարէ թէ մէկ ամիսէն դրամը պիտի շատնայ։ Վարկը բոլորովին պիտի վերահաստատուի եւ պանքերու հաշուեկշիռները կարեւոր բարւոքում մը ցոյց պիտի տան։» Այս տեսութեան հոս համակարծիք են ամէն անոնք որ սեղանաւորական կամ առեւտրական գործերով կը զբաղին։

ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ ԵՒ ՍԻԱՄ.— Պանքօքէն դեկտ. 21 թուականով կը հեռագրեն թէ Սիամի Թագաւորը և բոլոր իշխանները ընդուներ են Տանիմարքայի Վալտէմար իշխանը որ Վալքիրի մարտանաւէն Սիամի մայրաքաղաքը գացած էր Լուրի Նաւարիթու զբօսանաւով։ Իշխանը խիստ փառաւոր ընդունելութենէ մը ետքը առաջնորդուեր է Վանկաարուրոմ պալատը որ իր բնակութեանը յատկացուած է։ Սիամի Թագաւորը նոյն օրը արքայական պալատին մէջ ընդուներ է Վալտէմար իշխանը և բարի գալուստ մաղթելով իր անձնուիրութիւնը յայտներ է Տանիմարքայի արքայական գերդաստանին։ Վալտէմար իշխանը շնորհակալութիւն յայտներ է իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար, յարելով որ Սիամի ու Տանիմարքայի միջեւ բարեկամական սերտ յարաբերութիւններ կան։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻԾԵՐ.— Բեդերսպուրկէն դեկտ. 31 թուականով կը հեռագրեն.— Շապարուսքէն առնուած զեկոյցի մը նայելով, Շանկայի Ֆրանսական լրագիր մը՝ կը պարզէ ծրագիր մը Հնդկաչինի հեռագրական գիծերը միացնելու համար Սիպերիոյ ռուսական գիծերուն։ «Չինու հեռագրական գիծերը, կը յարէ նոյն թերթը, Ռուսիոյ միացած են ցամաքային երեք գիծերով և քիչ ատենէն այդ գիծերուն թիւը չորսի պիտի բարձրանայ։ Ասոնց սակացոյցը շատ աժան է ընդծովեայ հեռագրաթելերէն։ Եթէ Հնդկաչինի գիծերը կցուին ռուսական ամէնէն մօտ կայաններուն, ցամաքային հեռագրական հաղորդակցութեանց խնդիրը լուծուած պիտի ըլլայ։ Ֆրանսայի պաշտօնական հեռագիրները կարելի պիտի ըլլայ Չին ղրկել Ռուսիոյ ճամբով։ Ֆրանսա, Չինու և Ռուսիոյ հետ բանակցելով պիտի կրնայ իրաւունք մը ձեռք բերել իր մասնաւոր թելը ունենալու համար չինական հեռագրաթելերուն մէջ։ Այս ձեռնարկը կրնայ իրականանալ Ֆրանսական վարչութեան և կամ կառավարութենէն նպաստ ստացող ձեռնարկութեան մը կողմէ։»

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Սոֆիայէն կը հեռագրեն յունվ. 4 թուականով.

Սոպրանիէն ընդունեց բոլոր ելմտացոյցերը, ծախքերու մէջ կարգ մը զեղչեր ընելէ ետքը։ Պատերազմական նախարարութեան ելմտացոյցին համար, որուն ընդհ. ծախքերէն 800,000 Փր. զեղչուած է՝ բաղդատմամբ նախորդ տարեշրջանին, որոշուեցաւ հարիւրին եօթը զեղչ մը ընել սպաներու ամսաթոշակէն մինչեւ գնդապետի աստիճանը։

—Հարիւրին վեց տոկոսով փոխառութեան մը համար Պուլկար կառավարութեան և պանքաներու ներկայացուցիչներու միջեւ կնքուած պայմանադրութեան մէջ 30 միլիոն Փր. նշանակուած է փոխառութեան գումարը և ոչ թէ 25 միլիոն, ինչպէս ծանուցուած էր։ Պարտաթուղթերը հինգ տարիէն բոլորովին պիտի հատուցուին։ Պանքաները իրենց վրայ պիտի առնեն 25 միլիոն Փր.ի փոխառութեան հրապարակ հանուիլը՝ հարիւրին 89 գինով. Ծխախոտի տուրքը որ այդ փոխառութեան հատուցմանը յատկացուած է, տարեկան տասը միլիոն Փր. կ'արտադրէ։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.— Պրազիլիայէն կը հեռագրեն թէ ժանտախտը կը ճարակի Սանթոսի և Սան-Բաոլոյի մէջ։ Վարակուածները շատ շուտով կը մեռնին։

ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Վերջին լուրերու նայելով, Թիֆլիսի շրջակայքը պատահած երկրաշարժը վնասեր է 13 գիւղերու, որոնց վեցը բոլորովին կործաներ են։ Մեռեալներու թիւը մինչեւ հիմայ ութ հարիւրի կը հասնի։

—Ռուս լրագիրներուն կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւններուն նայելով, երկրաշարժը պատահեր է դեկտ. 19ին, կէս օրը 55 վայրկեան անցած և տեւեր է տասը երկվայրկեան։ Ցնցումը բաւական զօրաւոր ըլլալով երեք անգամ կրկնուեր է։ Թիֆլիսէն զատ ցնցումները զգացուեր են նաեւ Պաթումի և Ալէքսանտրաբոլի մէջ։ Վնասը շատ մեծ է, թէեւ տակաւին քանակութիւնը ճշդուած չէ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
1900 տարւոյ

Ազգային Հիւանդանոցի ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑԸ հրապարակ ելած է արդէն նախորդ տարիներու ծաւալէն տարբեր դիրքով. այսինքն մեծադիր ութածալ 400 էջէ բաղկացած ընտիր թուղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑԸ կը պարունակէ Զանազան Գիտելիքներու բաժնին մէջ, ընդարձակ տեղեկութիւններ այլեւայլ տոմարներու, տոմարական հաշիւներու, ինչպէս նաեւ Հայ Եկեղեցւոյ տօնացոյցին վրայ։ Ազգ. Հիւանդանոցի պատմութիւնը և արդի վիճակը ամփոփ կերպով ներկայացուած են, նոյնպէս Հիւանդանոցի չորս գլխաւոր բարերարներուն Յարութիւն ամիրա Պէզճեանի, Յովհաննէս պէյ Տատեանի, Պօղոս պէյ Տատեանի և Կարապետ ամիրա Պալեանի կենսագրութիւնները ու պատկերները, ինչպէս նաեւ Հիւանդանոցիս սատարող հանգուցեալ Տ. Խաչատուր քահանայ Տէր Գաբրիէլեանի պատկերը։ Կ. Պոլսոյ Հայ եկեղեցիներուն և Արմաշու Դպրեվանքին պատմութենէն զատ, ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑը կը պարունակէ կտակի, նուէրի և վաճառքի օրինական ընդհանուր տրամադրութեանց մասին տեղեկութիւններ ևն։ Օգտակար ծանօթութիւններ տրուած են Երկրագործական դրամատան, տոկոսի օրէնքին, ժառանգական փոխանցմանց, կալուածական տուրքին, Թղթատարութեան, հեռագիրներու, դրոշմատուրքի, զանազան տէրութեանց դրամոց մասին և այլն։

Վիճակագրական տեղեկութեանց բաժինը կը պարունակէ Օսմանեան կայսրութեան և Հայ եկեղեցւոյ վերաբերեալ կարեւոր ծանօթութիւններ ևն ևն, ամէն տարուան հրատարակութիւններէն աւելի ճոխ ու մանրամասն։

Այս ընդարձակ հատորը, որուն 8 ղրշ. գին որոշուած է, կը ծախուի բոլոր հայ գրավաճառաց քով և Հիւանդանոցի գրասենեակը։ (Կնիք Հոգաբարձութեան)

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ, կէս օրին վեհ. Սուլթանը հանդիսաւոր կերպով գնաց նոյն մզկիթը և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Փրանսական ու Հելլենական դեսպանները իրենց առաջին թարգմաններով, Ամերիկայի ընդհանուր հիւպատոսը, Պելճիքայի դեսպանատան գործակատարը, ռուս դեսպանատան երրորդ թարգմանը, պուլկարական գործակատարը և քառասունի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Լիմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանքներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան պատիւ ունեցաւ ոչ. պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՆԱՒԱՑԻՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.— Ինչպէս յայտնի է, մայրաքաղաքս գտնուող ցամաքային ու նաւային զինուորները, Ռամազանի առթիւ, կարգաւ ամէն իրիկուն կայս. պալատ երթալով իֆթար կ'ընեն և կ'արժանանան կայս. դրամական պարգեւներու։ Արդ, Վեհ. Սուլթանը նկատելով որ օսմ. նաւատորմին առաջին ու երկրորդ նաւարաժինները շրջուն վիճակի մէջ կը գտնուին, հրամայեց որ յատուկ պաշտօնեաներու ձեռքով դրամական պարգեւներ ղրկուին այդ նաւարաժիններու սպաներուն և նաւաստիներուն։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ, Խահուէճի Պաշի Խալիլ պէյ քանըմէկ ոչխարի միս, հաց և դրամական պարգեւներ բաշխեց Պէշիքթաշի ու շրջականերու կարօտեալներուն որոնք բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատան նախորդ առաջին քարտուղար Պ. Զալաքոսթա որ Սոֆիայի ընդհանուր հիւպատոս կարգուած է, երէկ կայս. պալատ երթալով երախտագիտութեան մատոյց՝ առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուելուն համար իրեն։

ԱԹԷՆՔԻ լրագիրները գոհունակութիւն յայտնող յօդուածներ կը հրատարակեն օսմ. կառավարութեան այն որոշմանը համար որով, մինչեւ որ Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ առեւտրական եւ նաւագնացութեան պայմանադրութիւն մը կնքուի, պատերազմէն առաջ այդ մասին կատարուած գործառնութիւններու պայմանաժամը վեց ամիս եւս պիտի երկարի։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ.—Վերջերս օրինական խնդիր մը ծագած է թէ պարտքի համար դատապարտուած կառավարական պաշտօնեայի մը ամսաթոշակին մէկ չորրորդը վար դնելու մասին վճռագիրներու գործադիր դիւանին կողմէ նոյն պաշտօնէին պատկանած պաշտօնարանէն հարկ եղած դեկոյցը ըլլալէ ետքը, եթէ դատը վճռաբեկ ատեանին ներկայացուի և ատոր համար ալ պաշտօնագիր մը ցոյց տրուի, ամսաթոշակին մէկ չորրորդը վար դնել պէ՞տք է թէ ոչ։ Այս խնդրին առիթ տուած է սա պարագան թէ կառավարական պաշտօնեայի մը ամսաթոշակին մէկ չորրորդը, պարտքի համար վար դրուեր, սակայն պարտքին տէրը պաշտօնագիր մը ներկայացուցեր է թէ վճռաբեկ ատեանին դիմած է։ Այդ առթիւ դատական պաշտօնեաներուն միջեւ անհամաձայնութիւն ծագած է։ Ցայտնի է թէ այդ տեսակ պարագաներու մէջ վճռագիրներու գործադիր դիւանը վար կը դնէ ամսաթոշակին մէկ չորրորդէն կատարուած գանձումին գումարը և ո՛չ պահանջատէրին կը յանձնէ և ոչ ալ պարտականին, սպասելով վճռաբեկ ատեանին որոշմանը, սակայն այս գործողութիւնն ալ կէս մը գործադրութիւն կը նկատուի։ Խնդիրը ներկայացուած է ձեռնհաս պաշտօնարանին, որպէս զի այդ մասին որոշում մը տրուի։

ՍԵՂԱՆ.—Անգլիոյ դեսպանը և Լէտի Օ'Քոնոր առջի օրը սեղան մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան Հնդկաստանի կառավարութեան ելմտական նախարար Սըր Էտուարտ Ֆիցճէրըլտ Լօու և կինը, դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Պլօք և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՍԹԱՄԱԹԻԱՏԻՍԻ ԳՈՐԾԸ.— Ամիս մը առաջ ծանուցեցաւ թէ վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղը իր վճիռը արձակած է այն դատին համար զոր Պ. Ժորժ Սթամաթիատիս բացած է դրամարկղի վաճառական Պ. Անթուան Սթամաթիատիսի դէմ, յայտարարելով որ իր հօրը ժառանգութենէն զրկած է զինքը։ Պ. Անթուան Սթամաթիատիս դատապարտուած էր 26,000 ոսկիի հատուցման։ Այդ վճիռը ի բացակայութեան տրուած ըլլալով, դատապարտեալը առջի օրը նորէն դիմեց վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին որ յետ քննութեան ջնջեց նախապէս տրուած վճիռը և որոշեց նոր դատավարութիւն կատարել յառաջիկայ երկուշաբթի։

ԱՓԻՈՆ.—Իզմիրէն կը գրեն թէ քանի մը վաճառականներ որոնք աֆիոնի մեծաքանակ գնում կը կատարեն, կարեւոր յանձնարարութիւններ ստացեր են Ամերիկայէն։ Այդ պատճառով Աֆիոնի շատ գործ եղած է և գիները բարձրացած են իւրաքանչիւր չէքիին երկու-երեք ղրուշ։ Այս բարձրացման պատճառ եղած են նաև կարգ մը վաճառականներու կողմէ հրապարակ հանուած զրոյցներ թէ վերջին սառնամանիքը մեծապէս վնասած է աֆիոնի տունկերուն, բայց այդ լուրերը ստոյգ չեն համարուիր, այլ շահադէտներու կողմէ յերիւրանք մը՝ իրենց ձեռքը գտնուած ապրանքները սուղ ծախելու համար։ Անցեալ շաբթու Իզմիրի մէջ ծախուեր են 260 կողով Գարահիսար, էշրի Թէլ-քէլ, 82էն և 25 կողով ալ 80էն։ Հրապարակի վրայ պատրաստ կայ 2,100 կողով. անցեալ տարի այս միջոցին կար 2,180։ Ժամանումներն են 2,308, անցեալ տարի այս միջոցին էին 1,129։

ՔԱՎԱԼԱՅԷՆ դեկտ. 18 թուականով կը գրեն թէ քանի մը շաբաթէ ի վեր կեղծմակ երեւան ելած է, որուն զոհ գացած են քանի մը տղաք։ Թաղապետութիւնը չհոգալով բերել տուած ըլլալով ատոր շնորհիւ դէպքերը նուազած են։

—Անցեալ օր Այնօրոզի կողմէն թաթառ մը արտասովոր արագութեամբ յառաջացեր է դէպ ի Քավալայի նաւահանգիստը։ Թաթառը՝ խիստ թանձր մուխէ կազմուած սիւնի մը երեւոյթը ունէր որուն թանձրութիւնը յաճախ կը փոխուէր։ Երբեմն ջուրի ահագին կոյտեր խիստ վեր կը բարձրանային և յետոյ վար կ'իյնային։ Թաթառը մօտեցեր է փարոսին մօտը գտնուած ժայռերուն և հոն փշրուեր է՝ ջուրի հեղեղ մը տեղացնելով։ Այդ միջոցին երկու տուներու տանիքները փլեր են։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.— Իգտամի մէջ կը կարդանք.

«Ելմտական անցեալ 1314 տարւոյն հոկտ. 12էն մինչեւ փետրուար 23, Սէլանիկի օտար ապրանքներու մաքսատան կողմէ մաքսի փոխարէն առնուած ապրանքներուն մէջ կան 11,601 ղրուշի ալիւր, ձէթ, չոր սալոր, չրմնթօ ու ալքոլ յաւլն։ Մեր մասնաւոր տեղեկութիւններուն նայելով, այդ ապրանքներէն 3974 ղրուշ արժէք ունեցող ձէթերը ու սալորները կարելի չէ եղած տակաւին ծախել։ Ալքօլը որոշեալ գինէն 10 սանդիմ պակաս ծախուեր և կշռուած ատենը 38 քիլօ պակաս եղեր է։ Ատկէ զատ մթերանոցի վարձք վճարուած է այդ ալքոլները պահելու համար։ Սէլանիկի մաքսատունը կը հարցնէ մաքսային վերատեսչութեան թէ այդ վնասին համար արձանագրական ի՞նչ գործողութիւն կատարելու է։ Օրէնքը կը դրամադրէ որ հեղուկներ և շուտ աւրուող ապրանքներ մաքսի փոխարէն չառնուին, սակայն քանի մը մաքսատուներ կը շարունակեն այդ կարգի ապրանքները ընդունիլ մաքսի փոխարէն, ինչ որ կ'ապացուցանէ վերեւ յիշուած պարագան։ Խնդիրը ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութեանը կը յանձնենք, որովհետեւ Տէրութեան գանձը կը վնասուի այդ վիճակէն։»

ՍԱՄՈՍԻ մէջ Այտընի նահանգին երկրաշարժէն վնասուածներուն ի նպաստ կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է 52,447 ղրուշի։ Այդ գումարին 22,000 ղրուշը հաւաքուած է կղզիին կեդրոնին՝ Վաթիի մէջ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.— Մոնիդէօրի երէկուան թիւին մէջ կը կարդանք.

«Ասկէ առաջ էր որ երէկ ծանուցեցաւ՝ Նազարէթի Մետրապոլիտ Տ. Ֆոթիոսի վերջնական ընտրութիւնը իբր Յունաց Պատրիարք Աղեքսանդրիոյ։ Ընտրողական ժողովը, բաղկացած այն անդամներէն որոնց անունները ծանուցինք, առջի օրը գումարուեցաւ պատրաստելու համար ընտրելիներու ցանկը որ պիտի ներկայացուի խտիվական կառավարութեան։ Վերջնական ընտրութիւնը պիտի կատարուի վերադարձէն ետք այդ ցանկին որ կը պարունակէ Նազարէթի Մետրապոլիտ Տ. Ֆոթիոս Բէյօղլուի (124 քուէ՝ 151 քուէարկուներէն), Թէպատի առաջնորդ Տ. Եէրմանոսի, Կ. Պոլսոյ նախկին Պատրիարք Տ. Յովակիմ Գ.ի, Տ. Բակոնիսի, տեղապահ Տ. Մէլիթիոսի, Բերայի եպիսկոպոս Տ. Եէրմանոս Գարավանկէլիսի և երկու ուրիշ եկեղեցականներու անունները։»

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը և Բերայի ու Թաթավլայի տիկնանց բարեգործական Ընկերութիւնները երէկ սկսան, տօնական օրերուն առթիւ, նպաստներ բաշխել աղքատներուն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար կարգուեցաւ Սըվազի նահանգին ոստիկան-զինուորներու նախորդ հրամանատար Իսմայիլ Ճավիտ պէյ։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Եգիպտոսի կառավարութիւնը որոշեց յառաջիկայ տարին երկու հարիւր հազար ոսկի փոխ տալ այն երկրագործներուն որոնք վնասուած են Նեղոսի ջուրերուն չբարձրանալէն։

—Ձմեռուան եղանակին առթիւ բազմաթիւ եւրոպացի զբօսաշրջիկներ սկսած են Եգիպտոս հասնիլ։ Անցեալ շաբթու հարիւր երեք ուղեւորներ Աղեքսանդրիա ժամանած են։

—Ճէրճայի մէջ Իպրահիմ Մէհմէտ եւ Ասիութի մէջ Թէվֆիգ անուն մարդեր իրենց մէկմէկ աչքը հաներ են, զինուորական ծառայութենէ ազատելու համար։ Ասոնք զինուորական Խորհուրդին վճռով երկուքական տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած են։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒ ՄԸ.— Ֆրանսական լրագիրները կ'ըսեն թէ ռուսական Կրան Բերօ շոգենաւը որ դեկտ. 2ին 5 հազար ոչխարով և 12 հովիւով Օտեսայէն ճամբայ ելած էր Մարսիլիա երթալու համար, Միջերկրական ելեր, սակայն տակաւին Մարսիլիա չէ հասեր։ Կը վախցուի թէ մ՛ զուցէ ընկղմած ըլլայ։

Պ. ՉԻՔԱԼԻՈԹԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Սէռվէթ'իֆիւնուն թէ ոստիկանութիւնը զօրաւոր ապացոյցներ ձեռք բերեր է՝ Պ. Չիքալիոթիի սպանութեան հեղինակներուն նկատմամբ։ Սպանեալին անցած փողոցին ամբաւածառները իբր կասկածելի ձերբակալուեր են։ Զրոյցի մը նայելով, կ'ըսէ Սէռվէթ, ամբաւածառները ամուսիններու տակ պահեր են իրենց արիւնոտ շապիկները. ատոնց մէկուն ձեռքին վրայ ալ թեթեւ վէրք մը կայ եղեր։ Ոստիկանական քննութիւնը առաջ կը տարուի։ Իգտամ ալ կ'ըսէ թէ մարդասպանները երեք յոյն երիտասարդներ են և թէ ոճրին շարժառիթը գողութիւնն է։

ԳՈՒՄԳԱՔՈՒԻ Պէհրամ Չավուշ թաղին Գուլլէտ փողոցին մէջ, առջի գիշերը արկած մը պատահեցաւ։ Մէհրարէ անուն սեւամորթ կնոջ մը հագուստները բռնկեցան կրակարանէն ելած կայծէն և մարմնոյն զանազան մասերը այրեցան։

ԳԱՐԱԳԷՕՅԻ կամուրջին վրայ, երէկ, Խաիմ անուն հրեայ մը ինքզինքը ծովը նետեց, բայց շուտով ազատուեցաւ։

ՉԱԹԼԱՏԸ ԳԱՊՈՒԻ բաչէն անցնող Թէքիրտաղցի Օրկաքի նաւէն, երէկ, Վանիէլ անուն մարդ մը գլորուելով ծովը ինկաւ։ Մօտը գտնուած ձկնորսներ օգնութեան փութալով զայն ազատեցին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Թօփխանէլիօղլու թաղին մէջ, առջի գիշերը, Մալիէի քարտուղարներէն Ալի էֆ.ի տղան՝ 15 տարեկան Րիւշտի կռուի բռնուեցաւ Ալի անուն կառապանի մը հետ զոր ծանրապէս վիրաւորեց։ Րիւշտի թէեւ փախաւ, սակայն քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ.—Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքօլսըն հաստատութեան արհեստական թիմբաններովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թիմբաններէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան (Institut) հասցէին Longcott, Gunessbry, London W.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ահաւասիկ յայտագիրը Կ. Պոլսոյ Երաժշտական Ընկերութեան 4րդ նուագահանդէսին (Couvert d'orchestre) որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի 27/8 յունուար 1900, իրիկուան ժամը 9ին (Ռ. Ե.) Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահին մէջ։

ՌԱՖ.—Fest. Ouverture.

ԿԻՒՌ.—Seconde suite d'orchestre. Petite marche. Divertissement. Rêverie. Final.

ՎԻՕԹԱՆ.—Quatrième concerto pour violon.

Վոնդրա պէյ

Նուագախումբին ընկերակցութեամբ

ՎԱԿՆԷՐ.—Tristan et Iseuult. Prélude et mort d'Iesult.

ՊԷՐԼԻՕԶ.—Carnaval Romain. Ouverture. Solo de cor anglais.

Մ. Կեռամանի

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Կը ծանուցուի 4 առ 100 Քուփոնթէ պարտաթուղթ ունեցողներուն, թէ 1890 ապրիլ 15/27ի կայս. հրամանագրին Ժ.Դ. յօդուածին համաձայն, այն բոլոր կտրօնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերու Թ. 7 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894 մարտ 1/13ին, եթէ մինչև 1900 մարտ 12 գանձուած չըլլան, Օսմ. Հանրային Պարտքի սնտուկին ստացուածքը պիտի դառնան։

—Նոյնպէս կը ծանուցուի օսմ. հանրային պարտքի պարտաթուղթերէն ունեցողներուն, թէ 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրամանագրին Ժ. յօդուածի 5րդ համարին համաձայն, այն բոլոր կտրօնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մը մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամը 1894 մարտ 1/13ին լրացած թիւ 21 կտրօնները, որոնք գանձուած չըլլան մինչև 1900 մարտ 12, Հանրային պարտքի Սնտուկին պիտի մնան։

9—16 Տնօրէնութիւն

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս արդէն ծանուցեցաւ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Կէտիկ-Փաշայի Թաղ. Խորհուրդին հրաւէրով վաղը առաւօտ Պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղին Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ եկեղեցին որուն տօնախմբութիւնն է։ Այս իրիկուն, Ն. Սրբազնութիւնը՝ Թաղ. Խորհրդին և քահանայական դասին կողմէ պիտի առաջնորդուի Կէտիկ Փաշայի եկեղեցին և ժամերգութեանց ներկայ պիտի գտնուի. գիշերը պիտի հիւրընկալուի Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Մարտիկ էֆ. Էօքսիւզեանի տունը։

—Սկիւտարի Աղքատախնամը ձմրան առթիւ ածուխ բաժնեց տեղւոյն երեք Թաղերու աղքատներուն։ Յիշեալ Աղքատախնամին Տնօրէն Խորհուրդը, գովելի հոգածութեամբ մը, միջոցներ ձեռք առած է՝ որպէս զի ո՛չ միայն հիւանդ աղքատները դարմանէ, այլ և ընդհանուր աղքատներուն ուտեստ, վառելափայտ, և այլն հայթայթէ։

—Ուսումնական Խորհրդին շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Յ. Դուրեան էֆ.ի։ 1.—Խորհուրդը վերջնապէս զբաղեցաւ Բերայի մէջ հաստատելի կիրակնօրեայ մանկավարժական դասընթացքին խնդրով, և ճշդելէ յետոյ աւանդելի դասերը, որոշեց ստանալ Ս. Պատրիարք Հօր հաւանութեան գրոյն, հրատարակելու համար դասընթացքին բացումը։ 2.—Ղալաթիոյ Ազգ. Մատենադարանի խնդրին մասին լսելէ յետոյ Ս. Պատրիարք Հօր տնօրինութիւնը պարունակող գիրը, որոշեց յաջորդ նիստին հրաւիրել նաեւ Մրմրեան Յարութիւն էֆէնտին, և յետ խորհրդակցութեան ձեռնարկել գործի։ 3.—Գասթէմանիի ազգ. վարժարանի ուսուցիչներուն համար վկայագիր խնդրուած ըլլալով, որոշեց հրահանգ տալ Վիճակին ձեռնհաս մարմնոյն, որպէս զի այդ ընտրելիներու քննութիւնները ըստ օրինի տեղւոյն վրայ կատարուելով, արդիւնքը տեղեկագրուի կեդրոնին և ըստ այնմ կարեւորը անօրինուի։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով նաեւ նոյն Վիճակի վարժարաններու վիճակացոյցը, յաջորդ նիստին թողուց անոր քննութիւնը։ 4.—Սարըճաբէնէի Եէնի Մահալլէի Ս. Մեսրոպեան վարժարանի Հոգաբարձութիւնը վերակազմուած և յայտագրուած ըլլալով, հաստատեց զայն։ Հոգաբարձութեան անդամներն են՝ Գառնիկ էֆ. Համբարձումեան, Յարութիւն էֆ. Շաքարեան, Ալիքսան էֆ. Ափիֆարեան և Սահակ էֆ. Երամեան։ 5.—Գումգաբուի դպրոցի Պէզճեան վարժարանին պատուակալ այցելու բժիշկ նշանակեց Տոքդ. Խոսրովեան էֆ.ն։

Յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ յունուար 21ի ուրբաթ օրը։

—Շապին Գարահիսարէն Թղթակից մը կը գրէ մեզ.

«Բաւական ժամանակ կայ որ Գարահիսարէն բան մը չի գրուիր ազգ. թերթերուն. չեմ կարծեր թէ նիւթերը պակսած ըլլան. Գարահիսարը միշտ նիւթ ունի, միայն գրողներ և քննադատողներ կը պակսին։ Գարահիսարը ունի իր շրջանակներով մէկտեղ, դպրոցական, քահանայական և ուրիշ վիճակային խնդիրներ։ Գիւղերը առ հասարակ, դպրոցներէ զուրկ և խեղճ վիճակի մը ենթարկուած են։ Քահանաներու շատերն ալ 3 4 անձնաւորութիւններու ձայնին անսալով՝ ապօրինի պսակներ ընելու ու կրօնական և ուրիշ անտեղի արարքներ գործելու մէջ են։

«Գաւառ քաղքիս երկսեռ վարժարաններուն, անոնց վիճակն ալ քննադատելի է, պաշտօնէից ամսաթոշակներուն 3 4 ամիս անվճար մնալուն պատճառաւ։ Չի գիտցուիր թէ ո՛վ պիտի կարգադրէ այս խնդիրները, երբ Տեղապահ Հայրսուրբը և Ժողովները տարիէ մը ի վեր անտարբեր կը մնան և կրթական յառաջդիմութիւն մը չի տեսնուիր։ Ստաշատ լրագրոյդ միջոցաւ կը դիմենք Պատրիարքարանի ուշադրութեանը և հոգածութեանը։»

—Խոտորջուրէն, նոյեմբեր 31 թուականով հետեւեալ նամակը առած ենք որ քանի մը տեղեկութիւններ կու տայ այդ գաւառային անկիւնին վրայ.

«Խոտորջուր՝ Էրզրումէն դէպի արեւմուտք երեք օրուան, իսկ Երզնկայէն դէպ ի արեւելեան հիւսիս երկու օրուան ճանապարհ է, չորս կողմէ շրջապատող բարձրաբերձ լերանց մէջ կը գտնուի, որոնց շնորհիւ՝ Մշոյ կամ Էրզրումի վեցամսեայ ցրտաշունչ ձմեռը տեղի չունենար հոս։ Շուրջ եօթը հարիւր տունէ կը բաղկանայ։ Եօթը գիւղ, եօթը նորակառոյց եկեղեցիով։

Այս տարի հոս մէկ կողմէ առատութիւն եղաւ, մէկալ կողմէ թանկութիւն։ Ընտիր խաղող առնուեցաւ լիտրը 3 ուկէսի, 4 ի 5ի. ուրիշ մրգեղէններն ալ շատ աժան էին։ Ոչխարի լաւ միս ծախուեցաւ օխան 2 ղրշ.ի, կովունը 60 փարայի։ Իսկ ալիւրին լիտրը 10-11-12 ուկէս, մինչդեռ հերու ամէնէն լաւը 7էն վեր չէր։ Այսպիսի սղութիւն այս կողմերը քիչ պատահած է. Ալիւրը Բասէնէն և Էրզրումէն կու գայ։

Մինչեւ հոկտեմբերի կէսը աշնան գեղեցիկ օրեր կը վայելէինք. նոյն ամսուան 16ին յանկարծակի սկսաւ ձիւն գալ. մէկ թիզէն աւելի նստաւ։ Պտղատու ծառերը որոնք դեռ կանանչ տերեւներով զարդարուած էին, ձիւնի ծանրութենէն կոտրտեցան. ոմանք մինչեւ արմատով ման անցան, մանաւանդ թթենիք և կակլիք, որով գեղին 100 լիրայէ աւելի վնաս եղաւ։ Այս առջի ձիւնը հալեցաւ շուտ և անհետ եղաւ, միայն ծմակները և սարերուն բարձր գագաթները միշտ ձիւնապատ մնացին։ Նոյեմբեր 16ին նորէն սկսաւ անընդհատ և երկու օր տեւեց։ Տուներուն վրայ երեք թիզէն աւելի ձիւն նստաւ, մինչդեռ մեզմէ մէկ ժամ դէպ ի վար մարմանդը բնաւ ձիւն չէր եկած դեռ։ Թէպէտ ձիւնը շատ է, սակայն սաստիկ ցուրտ չկայ, և ցրտաշունչ հովերէն ազատ ենք հոս։ Եթէ բուք ալ ըլլայ երբեմն ամառ թէ ձմեռ՝ մէկ ժամէն աւելի չի քշեր։ Ձմեռուան կարճ օրերուն մէջ շատ թաղեր 2 3 ամիս բնաւ արեգակ չեն տեսներ լեռներուն պատճառաւ. իսկ մեր տեղին վերի թաղը օ՛ր երեք անգամ արեգակ կը դպչի 10 կամ 15 վայրկեանը մէյ մը։»

ԼՈՅՍ Զաւեշտաթերթի 25րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.—Տարեկան 5. վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունուար 3ի թերթէն)

ՄՕՏՏԷՐ ՌԻՎԸՐ

Թայմզ Մօտտէր-Ռիվըրէն յունուար 1 թուականով հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ.

«Ամէն առտու արշալոյսին, թշնամիին հետ թնդանօթի ռումբեր կը փոխանակենք։ Այս առտու, թէեւ Տարեգլուխ էր, Պօէրները իրենց մարտկոցներէն երկու կամ երեք ռումբ արձակեցին։ Ամէն բան հանդարտ է։ Զինուորներուն բարոյական վիճակը լաւ է։ Այսօր մեր զինուորները մարմնամարզի խաղեր կը կատարեն։ Ամէն օր փորձեր կը կատարենք անթել հեռագրով։ Նաեւ կամուրջը վերաշինելու զբաղած ենք։

—Քրոնեէ զօրավարը ստորագրեր է մահուան վճիռը Օռանժցիի մը որ դասալիք եղած էր։ Երեք բնիկ սուրհանդակներ այս առտու պաշտօնագիրներով Քիմպըրլի ուղեւորեցան։ Ընդարձակ տեղերու վրայ ամրոցներ շինած ենք։

ՄԷՅՖՔԻՆԿ

Բէքոնիա, 30 դեկտ.—Անգլիացի երեք գերիներ որոնք Պօէրներու ձեռքը ինկած են, Մէյֆքինկի մէջ անցեալ օր կատարուած յարձակումին ատեն, հոս հասան։ Վերջին ճակատամարտէն ետքը Մէյֆքինկը պաշտպանող Անգլիացիները հանդարտ մնացած են։ Քաղաքին ռմբակոծութիւնը կը շարունակուի։

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ՊՕԷՐՆԵՐԸ

Նիւ-Եորքէն յունվար 1 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Երէկ միթինկ մը կազմուեցաւ ի նպաստ Պօէրներուն։ Ծերակուտական մը և 2 երեսփոխաններ արտասանեցին։ Ներկայ էին երեք հազար հոգի, գլխաւորաբար Իրլանտացիներ։ Բոսթ կ'ըսէ թէ այդ միթինկը նշանաւոր եղած է Անգլիոյ դէմ իր թշնամութեամբը, քան թէ Պօէրներու նկատմամբ յայտնած համակրութեամբը։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ

Լոնտոն, 1 Յունուար.—Այսօր կէսօրէն ժամ մը առաջ Քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ տեղի ունեցաւ Լոնտոն քաղաքին զրած կամաւորներու հինգ հարիւրին երդման արարողութիւնը։ Թէեւ թանձր մշուշ մը կար, սակայն շէնքին շուրջը ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը հաւաքուած էր. շրջաբերութիւնը ընդմիջուած էր. մեծ խանդավառութիւն կար. ժողովուրդը թաշկինակ ու գլխարկ կը շարժէր։ Լորտ քաղաքապետը, իր խորհրդականներուն հետ, ամէնքն ալ կարմիր համազգեստներով, հանդիսաւոր կերպով ժամանեց քաղաքապետութեան պաշտօնարանը։ Ժողովուրդը համակրական մեծ ցոյցերով ողջունեց զայն։ Լորտ քաղաքապետը հայրենասիրական խօսքեր ուղղեց սպաներուն և կամաւորներուն։ Ըսաւ թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիոյ գերակշռութիւնը որուն համար կռուելու պիտի երթան, կը նշանակէ բոլոր ազգերու հպատակներուն հաւասարութիւնը օրէնքին առջեւ։ Յետոյ կամաւորները կարգաւ կատարեցին թագուհիին հաւատարիմ մնալու երդումը. համբուրեցին սեղանի մը վրայ դրուած Աստուածաշունչը և Լորտ քաղաքապետին ձեռքէն ստացան շիլին մը որ «թագուհիին շիլինը» կը կոչուի։ Այդ կամաւորները յունուար 13ին ճամբայ պիտի ելլեն։

ՍՈՐԿԻՈՍ ԻՇԽԱՆԸ

Սորկիոս իշխանը երկուշաբթի օրը Աթէնք հասաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Լոնտոն, 2 յունուար.— Անգլիոյ պանքան երէկ գնեց 1,099,000 ամերիկեան ոսկի և 226,000 գերմանական ոսկի։

Էթրուրիա շոգենաւը Նիւ Եորքէն հոս հասաւ 955,000 ոսկիով։ Քամբանիա շոգենաւն ալ Նիւ Եորքէն ճամբայ ելած է 640,000 ոսկիով։

ՄԱՀՈՒ ՊԱՏԻԺ

Վիէննայի մէջ երեքշաբթի օրը կախաղան հանուեցաւ Ժիւլիէն Հըմմէլ անուն կին մը որ իր զաւակին մահուան պատճառ եղած էր, զայն ամէն խնամքէ զրկելով։ Բաւական ատենէ ի վեր Աւստրիոյ մէջ ո և է կին մահուան չէր դատապարտուած։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 յունուար.— Բարեյուսոյ Գլուխէն ո և է լուր առնուած չէ ճշդող կարեւորութիւնը այն ճակատամարտներուն որոնք կատարուեցան Քոլէզպէրկի և Սթորմպէրկի մէջ։ Կացութիւնը անփոփոխ կ'երեւայ։ Նաթալէն կը հեռագրեն թէ Սըր Ռէտվէրս Պըլըրի զինուորները ճակատամարտ մը կատարած են Թուկէլայի վրայ։ Կ'ըսուի թէ յարձակում մը անխուսափելի է։

—Կաթաքրէ զօրավարը Մոլթենոյի մօտ ետ մղեց Պօէրներու յառաջապահները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Տէռուլէտ ու Պիւֆֆէ այս առտու ժամ 5ին պէլճիական սահմանագլուխը տարուեցան։ Պ. Կէրէն գիշերը տարուեցաւ Քլէրվոյի բանտը։

ԼՈՒԱՌԻ ՀԱՆՔԱԳՈՐԾՆԵՐԸ

ՍԷՆԹ-ԷԹԻԷՆ.— Կացութիւնը որ երկու օր առաջ լաւ կ'երեւար, նորէն ծանրացաւ։ Շփոթութիւններ տեղի ունեցան։ Կարգ մը ձերբակալութիւններ կատարուեցան։ Լուարի հանքերուն և ոչ մէկուն մէջ աշխատութիւնները չվերսկսան։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ.— Պատերազմական նախարարը կը սպառնայ հրաժարիլ, ըսելով որ Խորհրդարանը դանդաղօրէն կը կատարէ ելմտացոյցի վիճաբանութիւնները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Այսօր Յունաց Ս. Ծննդեան առթիւ Ղալաթիոյ սակարանը գոց պիտի մնայ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 5 Յուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	70
) գոց.	»	22	75
» » » Բ.	»	46	90
» » » Գ.	»	25	70
Օսմանիէ	»	413	—
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	126	75
Օսմ. Ռէժի	»	289	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	563	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	99	40
Քրէտի Լիոնէ	»	1002	—
Պանք տը Բարի	»	—.—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	94	50
Սպանիական արտաքին	»	67	40
Թրանսվալ	»	53	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	240
Դրամագէլ	»	63	—½

ՊԷՐԼԻՆ, 5 Յուն.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Բումէլիի երկաթուղի	»	121	40
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	230

ՎԻԷՆՆԱ, 5 Յուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	ֆիօր.	95	25
» Լոնտոնի վրայ	»	242	88
Բումէլիի երկաթուղի	»	126	60
Օսմ. Ռէժի	»	139	—

Տէր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Է. ՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (ճըրըք, չըքըք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 7—100

ԸՆՏԻՐ ԳԻՆԻՆԵՐ
ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ ՄԱՌԱՆ
Ղալաթիա, Եուսուֆ Իզզէթի խանէ թիւ 2 եւ Մաֆրիգիւղ Խնամիրեան Միհրան էֆ.ի մթերանոցը

Սուքիասեան էֆ. ծանօթ հայ գինեգործ, այս ձմեռ եւս ի վաճառ հանած է նախորդ տարիներէ աւելի ընտիր տեղական գինիներ սպիտակ և կարմիր, ըղձեալ գիներով։

Սուքիասեան զուտ գինիներու յատկութիւնը վկայեալ է արդէն համբաւաւոր բժիշկներու կողմէ. Կ'արժէ գործածել նոր տարւոյ սեղաններու վրայ, նոր ոյժ և ողջութիւն ստանալու համար։

2—20

(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթինտէն)

Բօսթա խաթթլարընտա սէնէի հալիյէ իչին [illegible]

Ֆի 23 քեանունը էվվէլ 315

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

[illegible] կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրօնշիթը, Թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ԲՕՆՆԷԻ ԲԱՐՍԻԿՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 11—60

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 28 9 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 29 10 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բօրտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 30,11 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 30,11 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 31,12 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 56

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ, Գլազկօյ, Մէյտիթերանէան եւ Սեւ Ծովի միջեւ շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէս	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Բէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Թիանոբուս	3000	Բէքըա	2250
Ծարսա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Եռպըրնէ	1500
Մարքօթիս	2500	Վէսլէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568   31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ.Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ. 396

[illegible]
ու, (Փնջ. կն 1եր) հիւանդ կենդանին Բերայի գործատեղին։
Գաւառներէ կրնան դիմել իւրեանց բնակարանէն, Թիւ 1 [illegible]

ՇԱՊՕԹՕԻ ՖՕՍՖՕԿԼԻՍԷՐԱԹ ՏԸ ՇՕԻ ԳԻՆԻՆ

VIN DE PHOSPHOGLYCÈRATE DE CHAUX DE CHAPOTEAUT

Կը ներկայացնէ այն ձեւը որուն տակ Ֆօսֆաթ տը Շօն կը գտնուի մարմնին մէջ։ Առաջին կարգի կազդուրիչ մըն է, որ կը գործածուի Ֆօսֆըթիւռիի, Գլօռօզի, դանրբիւռըլէան, ապաժինութեան, և ընդհանրապէս բոլոր մարսողական հիւանդութեանց մէջ։ Կը պատրաստուի նաեւ օշարակի, դեղահատի և հատիկներու ձեւին տակ։

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 8, Վիվէն փողոց և գլխաւոր դեղարանները։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արքօսդօ	2377	Ֆիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միրատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Փասոնօ	1832	Ֆօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Փօրտօրինօ	1264	Ֆալրօ	2583	Հօրագիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Փրադօ	1076	Ֆրաթօ	1718	Համլէթ	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Փրինօ	841	Ֆինալմօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրլօ	3827
Փրֆֆալօ	4431	Իալրօ	2464	Իտալիօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլլօ	1671	Իլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Իրաղօ	1481	Քլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2424
Գամէօ	1244	Ծիօտօ	954	Քօլրինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասրօ	1914
Գազօ	1094	Ծինլանտ	1823	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիրակօ	2729	Ծլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2395
Սիսէրօ	1834	Ծրանչիսքօ	4582	Լէրանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Ըէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գօլօրատօ	4236	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Բըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը. նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ք ամսոյս 17ին. պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔԻՋՕ
Թի. 17—18, Փիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր.	4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ինպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուան մէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ   489

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին հաստատուած Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ [illegible]
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 Ֆր.
1898ի հասոյթը 34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղալաթիա, Քուրքճի կից (Կի թեւէ Մուաարա)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՌԷԲԲԷՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական (...0 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒՐՍ ՀԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմըն Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի համի հավլուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւէն Մարբուճճըլար, Զարշըլը խան, Թիւ 21   194

ԼԱՆԳՔԱՇԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒՈՒՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.   1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտուն Ջիլի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլմօն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէչ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ   176

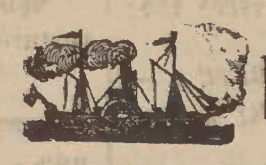

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ	Կամուրջէն Սկիւտար	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ	Պէշիկթաշէն Սկիւտար
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	1 50	2 —
2 —	2 50	2 35	2 45 Գուզկ.
2 45	3 25 Իւսկ. Գուզկ.	3 50	4 —
3 30	3 50	5 —	5 10
4 —	4 30 Իւսկ. Գուզկ.	5 45	6 27
4 40	5 30	6 30	7 —
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	7 15	7 50
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	8 20	8 35
6 30 »	7 40 »	8 50	9 —
7 15 »	8 25	10 — Գապթ. Պէշկ.	10 15
8 —	9 —	10 40 » »	10 50
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	11 40	11 50
9 30	10 10 Գուզկ.	12 5	12 10
10 10 Պէշիկ. Գապթ.	10 40 »		
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԳԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խծլտան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՐԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՐԻ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497 3—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենաճին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նօթռ-Տամ տէ Վիքթուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բոնէ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կըլլայ կանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Գանձապահ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2.կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաւիին վրայ։   Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղ. տեղ. եւ[illegible] Լիվրբուլ և [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ըւմպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2402
Աւրանիա	7268	Ալկսա	2392
Գավանիա	5587	Սարակոսա	2152
Կէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2248
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Պոթնիա	4557	Թրինիտատ	1888
Կէբբօ	2148	Մորօզցօ	1854
Պէտար	1876	Քամբանիա	12950
Ճէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Ալգաւանիա	4845		

Շէրդիւ(?) շոգենաւը, նաւապետ Քարպինս, ընդհ. վաճառքով Լիվրբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։   57

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (111)

ՍԻՄՕՆ ՊՕՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

Թ

ԺԱԳ ՊԵՐԹԻ ՁԵՌՔԸ ԿԸ ԽՆԴՐԷ

Ժագ վարանոտ մնաց վայրկեան մը չափ։

Ցետոյ յանկարծ՝

—Մնաք բարով ըսաւ անոր։

Բայց դուքս չելած ետ դարձաւ ու շարունակեց.

—Օրիո՛րդ, առանց բանէ մը վախնալու կրնաք հոս մնալ։ Պ. Պ. Կռօսա ու Կամպէ կը հաւանին որ մինչեւ մեր ամուսնութիւնը ձեզ իմ պաշտպանութեանս տակ առնեմ։ Հոս բարի մարդոց քով կը գտնուիք. և ես այդ մարդոց վրայ այնչա՛փ ապահով եմ որչափ թերեւս ապահով չպիտի ըլլայի իմ վրաս։ Մարդկային ոչ մէկ կարողութիւն կրնայ գիս ձեզմէ բաժնել։ Ցտեսութիւն ուրեմն։

Ու մեկնեցաւ։

Կը խղդուէր արդէն։

Դուսի օդ բաւական կազդուրեց զինքը։

Վերջէն ամուսիններուն տունէն հազիւ քիչ մը հեռացած էր, երբ Ժօլի Կէօլ իր դէմը ելաւ։

Եւ իսկոյն, երախտագիտական զգացում մը մղուած, քայլը հանեց և անոր մօտեցաւ ըսելով.

—Առ սըւ իկա։

—Շնորհակալ եմ պատասխանեց Ժօլի Կէօլ, առանց ոսկիով լեցուն դրամապանակին ձեռքը երկնցնելու։

—Ինչո՞ւ, կը մերժէ՞ք։

—Պէտք չունիմ։

—Հիմա ճշմարտութիւնը պիտի յայտնէ՞ք օրիորդ Մէյլանի թշնամիներուն վրայ։

—Ո՛չ պարոն։

—Ինչո՞ւ։

—Որովհետեւ ինքզինքս պարտաւոր չեմ զգար այդ բանը ընելու։

—Ուրեմն յաւիտենապէս գիս չը՞ պիտի լուսաբանէք բոլոր ատոնց մասին։

—Իրաւ որ չեմ գիտեր։

—Միշտ կը պահանջէ՞ք որ մարդու չյայտնեմ այնտեղը ուրկէ օրիորդ Մէյլանը ազատեցինք։

—Արդէն խօսք տուած էք ինծի։

—Խօսքս ետ չէ՞ք վերադարձներ։

—Չեմ կրնար։

—Ի՞նչ ընելու եկած էք այս կողմերը։

—Կը յուսայի ձեզի հանդիպիլ։

—Ի՞նչ պիտի ընէիք զիս։

—Օրիորդին վրայ լուր պիտի առնէի։

—Շատ լաւ է վիճակը։

—Կրնա՞մ ուրիշ շնորհ մըն ալ խնդրել ձեզմէ։

—Խօսեցէք։

—Կ'ուզէի զինքը տեսնել անգամ մը։

—Լաւ..., պայմանաւ սակայն որ իմ ներկայութեանս ըլլայ այդ տեսակցութիւնը։

—Ինչպէս որ կ'ուզէք։

—Ուրեմն վաղը նորէն հոս եկէք։

—Ա՞յս ժամուն։

—Այո։

—Մնաք բարով։

—Ցտեսութիւն։

Ու Ժօլի Կէօլ Ժագը յարգանքով բարեւելէ ետքը հեռացաւ գնաց, առանց գլուխը ետին դարձնելու։

Ժ.

ՊԵՐԹ ՈՒ ՄԱՆՏՐԻՆԷ

Պ. Պ. Էմիլ Կռօսա և Էմիլ Կամպէ ինքզինքնին շատ երջանիկ կը համարէին, տեսնելով որ իրենց օժիտը վերջնականապէս ազատած էին Պերթի ձեռքէն։

Երկուքն ալ կը կարծէին իրենց պարտականութիւնը կատարած ըլլալ՝ մտածելով թէ բաւականէն աւելի աշխատած էին Ժագը համոզելու համար որ ետ կենայ այդ ամուսնութեան գաղափարէն։

Եւ հանդարտ խղճով երկուքն ալ պէտք եղած ամէն բան ըրին, որպէս զի մայր Սէն-Մօնիք ու ոստիկանութիւնը ձեռքերնին քաշէն այս խնդրէն ու ալ բանի մը չխառնուին։

Իբր վերջին պարտականութիւն, կը մտածէին ներկայ գտնուիլ Պերթի ամուսնութեան։

Անկէ զատ, քանի մը անգամ ալ Պերթի այցելեցին Վէռչէռ ամուսիններուն տունը։

Պերթ իրեն պաշտպանները անունով միայն կը ճանչնար, սակայն շատ լաւ ընդունելութեան մը ըրաւ անոնց, որոնք իրենց կողմէ կատարեալ վայելչութեամբ վարուեցան իրեն հետ։

Պ. Կռօսա իր բարեկամին ըսաւ, երբ առաջին այցելութենէն ետքը փողոց ելած էին մէկտեղ.

—Դէշ կտոր չէ. երիտասարդը չպիտի ձանձրանայ այս աղջկան հետ. ճիշտ իր մօրը կը նմանի։

—Պա՛հ, պատասխանեց նկարիչը, առաջին վայրկեանները միշտ անուշ կ'ըլլան։ Վերջը նայինք։

—Ապահովաբար ալ մեր վրայ հոգ մը չի ծանրանար։

—Բարեբաղդաբար այո։

Եւ սակայն, պէտք էր Պերթի հասկցնել մօրը մահը զոր դեռ կ'անգիտանար։

Ժագի հետ բաւական խորհրդակցելէ ետքը որոշեցին տիկին Մէյլանի մահը իմացնել Պերթի։

Ու Պ. Կռօսա իր վրայ առաւ այդ գործը։

Գործ մը՝ զոր բաւական փափկութեամբ գլուխ հանեց։

Պերթ շատ մեծ վիշտ զգաց այդ լուրը առնելով և կատարեալ ջղագարութեան մը մատնուեցաւ։

Բայց ի՞նչ օգուտ կրնար ըլլալ լալէն։

Մանաւանդ որ խեղճ կնոջ անցուցած կեանքը՝ այդ դարմանատան մէջ, մեռնելէն լաւ բան մը չէր ապահովաբար։

Եւ սակայն Պերթ իր սրտին խորը պահեց այդ իրեն համար գերագոյն վիշտը, և սուգի զգեստներ հագաւ։

Ժագ շարունակ կ'այցելէր իրեն, և երկու երիտասարդներուն քով սէրը կը սկսէր աւելնալ։

Օր մը, երիտասարդ աղան Պերթի այցելեց, շնորքով հագուած ուրիշ երիտասարդի մը հետ որ չա՛տ համակրելի երեւցաւ Պերթի։

Ժագի ընկերակցողը Ժօլի Կէօլն էր։

Ժագ խոստացած էր անոր՝ Պերթի հետ տեսակցութեան մը արտօնութիւնը ու գիտենք արդէն թէ խօսքը կը բռնէր։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ